

Zaključek sindikalne šole

V Radovljici se je v soboto zaključila sindikalna politična šola, ki jo je obiskovalo 30 slušateljev iz 17. kranjskih delovnih organizacij. Od 3. februarja naprej so se vsakih štirinajst dni od četrta do sobote popoldne zbrali k razpravam in predavanjem o delu sindikalnih organizacij, razvoju samoupravljanja ter o pomembnih in aktualnih gospodarskih in političnih dogajanjih pri nas.

Razen seminarske naloge so morali slušatelji ob koncu šole opraviti tudi zanimiv preizkus znanja. Organizatorji so jim prikazali primer delovne organizacije s slabo razvitim samoupravljanjem. Predlagali so slušateljem, da poiščejo rešitve in predlagajo najboljše ukrepe za izboljša-

nje. Na vprašanje o tem, kako bi se lotili dela in komu bi poverili posamezne naloge, so lahko odgovarjali v vlogi predsednika delavskega sveta ali predsednika osnovne organizacije sindikata.

Občinski sindikalni svet v Kranju obljublja, da bo z izobraževanjem mladih sindikalnih delavcev nadaljeval jeseni. Hkrati pa pripravlja tudi nadaljevalni program izobraževanja. Razen tega pa razmišljajo tudi o posebnih specializiranih seminarjih za absolvente sindikalne šole. Namerava tudi spremljati njihovo vključevanje v samoupravno in družbenopolitično dejavnost v delovnih organizacijah, v katerih so zaposleni.

L. B.

Gostje iz Oldhama v Kranju

V okviru prijateljskega sodelovanja in rednih izmenjav med mestoma Kranj in Oldham, sta prispela v ponedeljek na šestdnevni obisk v Kranj župan mesta Oldham F. Baxter in tajnik T. M. C. Francis z ženama. Uvodni pogovori s predstavnik Oldhama in kranjske občinske skupščine ter družbenopolitičnih organizacij so bili v ponedeljek zvečer. Med obiskom bodo gostje obiskali nekatere kranjske delovne organizacije in ustanove ter si ogledali zanimivosti Kranja in Gorenjske. Zaključni pogovori o nadaljnjem sodelovanju med obema mestoma bodo v petek popoldne, v nedeljo dopoldne pa bodo gostje odpotovali v Oldham. Na sliki: s ponedeljkovega uvodnega razgovora. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Dan prosvetnih delavcev ra- dovljiške občine

Tako kot vsako leto na dan prosvetnih delavcev so se v soboto na Bledu zbrali prosvetni delavci iz radovljiške občine. Na delovnem srečanju je najprej o liku narodnega heroja Staneta Zagarja govoril njegov sodelavec in sobo-

rec Janez Strgovšek. O marksističnih osnovah izobraževanja in psiholoških vidkih diferenciacije pouka pa sta govorila Slavko Podmenik in dr. Barica Marentič-Požarnikova. Popoldne je bilo družabno srečanje. — A. Z.

V teh dneh je bila na Gorenjskem cepljena že večina prebivalstva. Ker je bilo obvezno cepljenje na Gorenjskem uvedeno nekoliko prej kot drugod po Sloveniji, bo zdravstvena služba med prvimi v Sloveniji tudi začela pregledovati uspešnost cepljenja. — Več o tem na 26. in zadnji strani. — Foto: F. Perdan

JESENICE

● Danes popoldne bo seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, na kateri bodo imenovali nekatere nove komisije, razpravljali o obisku delegacije iz Valjeva na Jesenicah in o predlogu komisije za podelitev priznanj OF v letu 1972 in se menili o nekaterih drugih vprašanjih.

● Kadrovski sektor jeseniške železarne je pripravil osnutek pravilnika o podeljevanju delovnih priznanj. O njem že razpravljajo delovne skupine v Železarni, pravilnik pa bodo dokončno sprejeli na seji delavskega sveta.

● Na včerajšnji seji organizacijskega odbora filmskega kluba Odeon, ki pripravlja medklubski festival amaterskega filma na Jesenicah od 21. do 23. aprila, so se menili o zadnjih pripravah. Na festival so klubi poslali 140 filmov, od tega je 13 filmov poslalo 7 klubov iz Avstrije.

● V jeseniški občini je vključenih v 14 osnovnih organizacij 1610 komunistov, med njimi jih je največ v Železarni Jesenice. Da bi se še bolj organizirali in krepili svojo vlogo, so v zadnjem času ustanovili več aktivov komunistov, ki so že začeli uresničevati svoje naloge. Med njimi tudi aktiv šolnikov in aktiv mladih komunistov.

Prizadevajo pa si, da bi se komunisti organizirali in povezovali tudi v trgovini in gostinstvu in v nekaterih dislociranih enotah, kjer so bili do sedaj osamljeni in neorganizirani.

D. S.

KRANJ

● Za danes dopoldne je sklicana seja izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti. Na dnevnem redu je razprava o predlogu za uporabo sredstev za izredne pomoči učencem iz ekonomsko šibkejših družin, nadalje osnutek pogodbe o povračilu sredstev za dejavnost izobraževalnega zavoda in vloga društva prijateljev mladine.

● Danes opoldne bo seja medobčinskega odbora sindikata kmetijskih delavcev, na kateri bodo razpravljali o problematiki ureditve življenjskih in delovnih pogojev zaposlenih in o pospeševanju kmetijstva v regiji. — V petek opoldne pa se bo sestalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in obravnavalo zaključni račun za leto 1971 in predlog proračuna za letos.

A. Z.

● Na zadnji seji kmečke sekcije pri občinski konferenci SZDL v Kranju so ugotovili, da sedanji odnosi med kmetijskimi zadrugami na kranjskem področju škodujejo razvoju zasebnega kmetijstva. Zato so člani sekcije predlagali ustanovitev posebnega medzadružnega odbora, ki samostojnosti posameznih zadrug ne bi omejeval, temveč bi omogočal večje sodelovanje med zadrugami na področju enotnega trga, odkupne politike in politike cen.

-jk

TRŽIČ

● Na zadnji seji predsedstva občinske konference Zveze mladine so dokončno potrdili sestavo komisij in odborov ter jih zadolžili, da morajo čim prej izdelati delovne programe. Ti programi bodo najverjetneje izdelani že ta teden. Prav tako so obravnavali razpis republiške konference ZMS za priznanja mladinskim mentorjem in mladim družbenopolitičnim delavcem. Tržičani predlagajo, da bi mentorsko nagrado prejel koreograf folklorne skupine Karavanke Marjan Vodnjov, vendar morajo ta predlog potrditi še mladinski aktiv. Tri mladince pa so predlagali, da bi jim republiška konferenca ZMS podelila za uspešno družbenopolitično delo posebna priznanja.

-jk

● V četrtek je bila seja predsedstva ObSS Tržič. Razpravljali so o programu praznovanja 27. aprila in praznika dela. Osrednji del praznovanja bo tvorila vsekakor svečana seja izvršnih organov SZDL in sindikata, na kateri bodo podelili priznanja OF. Istega dne bodo odprli v paviljonu NOB razstavo Zena v revoluciji. Razstavo je pripravil gorenjski muzej iz Kranja, organizira pa jo krajevna organizacija SZDL Tržič-mesto. Na priznanj OF bo v Ročevnici pri Tržiču prvomajsko zborovanje delovnih ljudi Tržiča. Nadalje so razpravljali tudi o programu sodelovanja z avstrijskimi sindikati iz Borovlj.

● Kot pretekla leta bodo tudi letos tržiški otroci letovali v Pulju in na Debelem rtiču. V preteklem tednu se je sestala komisija za letovanje pri svetu za zdravstvo in socialno politiko skupščine občine Tržič. Odločili so se, naj bi se začelo letovanje julija. Za 14-dnevno letovanje na Debelem rtiču bo treba odšteti 450,00 dinarjev in za 10-dnevno letovanje v Pulju od 325,00 do 365,00 dinarjev. Obenem se je začela tudi akcija zbiranja prispevkov za letovanje otrok pri tistih gospodarskih organizacijah, v katerih so zaposleni delavci, katerih otroci bodo letovali v teh letoviščih.

-jp

Zbori volivcev v jeseniški občini

Od 16. marca do 20. marca so bili po posameznih krajevnih skupnostih v jeseniški občini zbori volivcev, na katerih so volivci razpravljali o predlogu osnutka smernic razvoja gospodarstva in predlogu osnutka predloga programa komunalnih del za leto 1972 ter obravnavali predlog osnutka proračuna občine za leto 1972.

Da bi zbori volivcev čimbolje uspeli, so se predhodno sestali predsedniki krajevnih skupnosti in predstavniki krajevnih odborov SZDL in obravnavali celotno gradivo, o katerem so pozneje razpravljali na zborih volivcev. Z vsebino gradiva so se seznanili tudi odborniki, ki so poročali na posameznih zborih volivcev.

Udeležba volivcev je bila solidna, zbor volivcev je odpadel zaradi slabe udeležbe le v Ratečah. V večjem številu so se zbori volivcev udeležili v Planini pod Golico, na Hrušci, na Dovjem in v Mojs strani. Volivci so se strinjali s predlogom osnutka smernic razvoja gospodarstva občine in proračuna, več pripomb pa so imeli zaradi nekaterih komunalnih ureditev.

D. Sedej

V soboto na Planici

V krajevnih skupnostih Zabnica, Bitnje in Sv. Duh so se v soboto začele različne prireditve in tekmovanja v počastitev krajevnega praznika. 27. marca je namreč minilo 30 let od legendarne bitke Selške čete v Rovtu nad Crnogrobom, v kateri je skupaj s tovariši padel tudi narodni heroj Stane Žagar.

V spomin na bitko bo v soboto ob 10. uri na Planici množično zborovanje, na katerem bo govoril Tone Volčič-Saša. V nedeljo dopoldne bo pohod patrolj Po poteh Rovta, popoldne pa bo v gasilskem domu v Bitnjuh zaključna slovesnost.

I. Urbas iz Bitenj nam je sporočila, da je pri pripravi prireditve sodeloval tudi mladinski aktiv iz Bitenj. V nedeljo so v gasilskem domu pripravili kviz tekmovanje in zabavo s plesom, v gasilskem domu v Zabnici pa bodo pripravili recital Borovih pešmi.

A. Z.

POSLANSKA PISARNA

PROBLEMI KMETIJSKIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

● Poslanec gospodarskega zbora slovenske skupščine Janez Eržen, ki je hkrati direktor Kmetijsko-živilskega kombinata Kranj, je v imenu izvršnega odbora Kmetijskega poslovnega združenja v Ljubljani in v imenu še nekaterih poslancev postavil več vprašanj in jih naslovil na predsednika gospodarskega zbora slovenske skupščine Toneta Boleta. Čeprav so nekatera vprašanja zdaj že rešena, objavljamo vsa, ker kažejo problematiko kmetijstva oziroma težave kmetijskih delovnih organizacij v Sloveniji.

Janez Eržen ugotavlja, da je bilo 1968. leta zaradi velikih težav v kmetijstvu (predvsem na področju živinoreje) sprejetih v zvezi in republiki več dokumentov in ukrepov za kratkoročno in dolgoročno reševanje kmetijskih problemov. Ukrepi v republiki so pripomogli, da se je v družbenem kmetijskem sektorju težak ekonomski položaj izboljšal. Vendar pa so se v drugi polovici minulega leta kmetijske delovne organizacije v Sloveniji spet znašle v težavah, ki neugodno vplivajo na poslovanje in njihov ekonomski položaj. Med vzroki za težave so tudi zamrznitev cen in devalvacija dinarja.

Najbolj kritičen je položaj v proizvodnji mleka, saj je že lani prišlo do velikega nesorazmerja med proizvodnimi stroški in odkupnimi cenami ter premijami za mleko. Zato je proizvodnja mleka močno upadla.

Odluk o zamrznitvi cen je močno prizadel preskrbo kmetijstva z umetnimi gnojili, krmili, zaščitnimi sredstvi in z rezervnimi deli. Težave pa so nastale tudi pri preskrbi mesa, mleka in drugih kmetijskih proizvodov.

Tretji del vprašanj pa se nanaša na kratkoročno in dolgoročno kreditiranje kmetijstva. Kmetijske delovne organizacije namreč nimajo dovolj lastnih sredstev, razen tega pa je kmetijska proizvodnja močno vezana na tuja sredstva.

Janez Eržen je vprašal:

● Kakšna bo višina minimalne odkupne cene za liter mleka in kako bo ta cena izoblikovana, da bo spodbujala proizvodnjo in omogočala normalno potrošnjo mleka in mlečnih izdelkov?

● Koliko bo znašala višina premije za en liter mleka, ki jo zagotovi republika iz republiškega proračuna. Ali bo premija za družbeni in zasebni sektor enaka?

● Kaj se predvideva glede zagotovitve nadaljnega obstoja in razvoja tistih proizvodnih obratov za mleko, ki se iz objektivnih razlogov ne bodo mogli vključiti v obliko in sistem cen in premij, ki bo veljal v Sloveniji po 1. marcu 1972?

● Kaj je republiški izvršni svet že naredil in kaj še name-rava storiti, da se čimprej odpravijo neugodne posledice zveznega odluka o zamrznitvi cen glede umetnih gnojil, zaščitnih sredstev, rezervnih delov ter mesa, mleka, mlečnih izdelkov, zelenjave, sadja in podobno?

● Kako republiški izvršni svet ocenjuje in kakšno je njegovo stališče glede predloga, da bi se mehanizem reeskontnega kreditiranja razširil tudi na nekatere druge važnejše kmetijske pridelke; na primer poleg proizvodnje in zalog pšenice še na kuruzo, oljnice, pogodbeno pitanje živine in podobno?

● Kakšni so izgledi in možnosti, da se bo po prenosu državnega kapitala iz Jugoslovanske banke na republiko Slovenijo ta kapital uporabljal za nove naložbe v kmetijstvo?

● Ali je (in v kolikšnem obsegu) v emisijski politiki Slovenije za letos upoštevano kmetijstvo?

Odgovore na postavljena vprašanja bomo objavili v rubriki Poslanska pisarna prihodnjic.

A. Zalar

RADOVLJICA

● V ponedeljek dopoldne se je sestel sekretariat kmečke sekcije pri občinski konferenci socialistične zveze in obravnaval predlog za člane sveta za kmetijstvo in gozdarstvo in letošnje davčne predpise.

● Jutri popoldne bo razširjena seja občinskega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti, na kateri bodo med drugim obravnavali kolektivne pogodbe. — Pri komiteju občinske konference zveze mladine pa se bo jutri popoldne sestalo predsedstvo. Razpravljali bodo o pripravi problemske konference, o športnih tekmovanjih v mesecu mladosti, pripravi oddaje Mladina pred mikrofonom in o sprejemu pionirjev v zvezo mladine.

A. Z.

Ijubljanska banka

2,5 milijona dinarjev posojil za kmete

Gozdno gospodarstvo Bled je za kmete — lastnike gozdov v zgornjem koncu Gorenjske organiziralo hranilno kreditno službo. S sredstvi Gozdnega gospodarstva, s prispodarjenim denarjem iz zasebnega sektorja gospodarstva in z udeležbo banke se je letos nabralo okrog 2,5 milijona dinarjev za posojila kmetom.

Kmetje-lastniki gozdov so v ponedeljek začeli sklepali pogodbe na Gozdnem gospodarstvu Bled o srednjeročnih posojilih za pospeševanje kmetijstva in kmečkega turizma. Srednjeročna posojila s petletnim vračanjem in 3-odstotno obrestno mero bo dobil 101 kmetovalec, ki sodeluje z gozdnim gospodar-

stvom Bled. Večino posojil bodo kmetje porabili za nabavo kmetijske mehanizacije in obnovo gospodarskih poslopij. V jeseniški občini pa bo šest kmetovalcev dobilo posojila za razvoj kmečkega turizma. Jeseniška občina je namreč sklenila, da bo plačala vso razliko obresti za kmečki turizem, medtem ko se radovljiska občina ni odločila za regresiranje investicij v kmečki turizem.

Odobrena posojila za kmetovalce so ugodna tudi zato, ker jih bodo kmetovalci začeli vračati aprila prihodnje leto. Kolikšno zanimanje za posojila je bilo letos, pove podatek, da je bilo prošelj za okrog 4 milijone novih dinarjev.

A. Z.

V ponedeljek so kmetje-lastniki gozdov v prostorih Gozdnega gospodarstva Bled podpisovali pogodbe o srednjeročnih posojilih za pospeševanje kmetijstva in razvoja kmečkega turizma v zgornjem delu Gorenjske. — Foto: F. Perdan

Dražji mlečni izdelki

Na podlagi sporazuma, podpisane v zvezni gospodarski zbornici 29. marca, so se 1. aprila podražili vsi mlečni izdelki. Liter jogurta s 3,2 odstotka tolišče, pakiran v kartonski ali plastični kozarci stane po novem 5 dinarjev. Enak jogurt v steklenem kozarcu pa stane 4 dinarje liter. Kilogram surovega masla stane od 33 do 38,50 dinarja. Najcenejše je pakirano v zavojčkih po četrt kilograma, najdražje pa v zavojčkih po 10 do 20 gramov.

Kajmak z najmanj 45 odstotkov tolišče stane 28 dinarjev kilogram, trdi sir s 45 odstotki tolišče 23 dinarjev, gauda sir, hercules, njejuški in podobni siri 24,50 dinarja, in podobni siri 24,50 dinarja, parmentalec 27,50 dinarja, parmezani, paški sir, lvanjski sir

in podobni pa med 31 in 66 dinarji kilogram. Kačkavlj iz kravjega mleka stane 23 dinarjev kilogram in iz ovčjega mleka 32 dinarjev. Kilogram belega sira v krhljih stane 19 do 23,50 dinarja. Kilogram posebnih sirov (cembert, roquefort, gorgonzola in podobni) pa stane po novem od 30 do 40 dinarjev, topljeni sir pa od 25 do 32 dinarjev.

Sladoled v palčki stane od 1 do 1,80 dinarja, kornet 2 dinarja, sladoled v posodicah pa 100 gramov 4 dinarje. Vsi drugi sladoledi so se podražili za 30 odstotkov.

Podražilo se je tudi mleko v kartonkah. Liter pasteuriziranega mleka v kartonki stane 3,70 dinarja.

Ponovno direktor PTT Kranj

Delavski svet Podjetja za PTT promet Kranj je na zasedanju 31. marca letos sprejel predlog, da se dosedanj direktor Franc Škerjanec, ki je že doslej uspešno vodil podjetje, ponovno imenuje za direktorja v naslednji mandatni dobi.

Franc Škerjanec je predložil predlog programa gospodarske usmeritve in družbeno-ekonomskih odnosov v podjetju do 1976. leta. V podjetju si bodo prizadevali uresničiti XXI. in XXIII. ustavni amandma in sicer da se za področje Gorenjske izoblikuje temeljna organizacija združenega dela z vsemi pravicami. V gospodarskem planu pa je predvideno UKW omrežje do vozliščne avtomatske telefonske centrale, stavba za pošto Kranj, nadaljnje povečanje spojnih zvez med tranzitno avtomatsko telefonsko centralo Ljubljana in glavno avtomatsko telefonsko centralo Kranj. Z uresničitvijo tega programa bi bil hkrati zagotovljen tudi

usklašen razvoj PTT zvez v vseh gorenjskih občinah.

Razen tega pa bodo v podjetju v prihodnje posvečali precejšnjo skrb reševanju stanovanjskih problemov in izboljšanju kadrovskega sestava. Predvsem bodo skušali dobiti čimveč visoko izobraženih delavcev.

A. Z.

Franc Škerjanec

Gorenjski turistični delavci v Kranjski gori

V soboto, 8. aprila, bo v Kranjski gori II. srečanje turističnih delavcev Gorenjske, ki ga organizira gorenjska turistična zveza v sodelovanju s turističnim društvom Kranjska gora. Srečanja se bo udeležilo okrog 300 turističnih delavcev z Gorenjske, razen tega pa so organizatorji povabili številne goste, med njimi predsednike gorenjskih občin, sekretarje ZK, predsednika slovenske turistične zveze, predsednika komiteja za turizem, pomočnika sekretarja za gospodarstvo itd.

Srečanje se bo začelo ob treh popoldne z ogledom Kranjske gore. Po ogledu bo kulturno zabavni program, nato pa družabni večer. Ome-

njeni program bo v novem hotelu Larix.

Ker je število udeležencev veliko, so organizatorji poskrbeli za izredne avtobusne prevoze. Iz Skofje Loke bo odpeljal avtobus ob pol enih izpred hotela Transurist, iz Kranja ob isti

uri izpred kina Center, iz Tržiča ob 12.50 z avtobusne postaje, z Bleda ob 13.20 s parkirnega prostora pred hotelom Trst, iz Lesc ob pol dveh z avtobusne postaje, z Jesenic pa ob dveh z avtobusne postaje. Čas odhoda avtobusa iz Bohinja še ni določen.

—jk

73 odstotkov več za davke

Podatki SDK o izdatkih prebivalstva kažejo, da smo januarja Slovenci porabili za davke 73 odstotkov več denarja kot lani v enakem času. Skupni izdatki prebivalstva pa so bili letos večji za 28 odstotkov. Daleč nad popreč-

jem je tudi porast izdatkov za obrtniške storitve. Zanje smo letos v prvih dveh mesecih izdali petkrat več kot lani januarja in februarja.

Oglejmo si še druge izdatke oziroma njihovo rast. Izdatki za blago so se letos v prvih dveh mesecih povečali za 21 odstotkov, za gostinske storitve 22 odstotkov, za storitve prometa in zvez 18 odstotkov in za komunalno-stanovanjske storitve za 27 odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem.

Od skupnih izdatkov prebivalstva v višini 1566 milijonov dinarjev odpade na izdatke za blago 1052 milijonov, za gostinske storitve 94 milijonov, za obrtniške storitve 121 milijonov, za storitve prometa in zvez 46 milijonov, za komunalne stanovanjske storitve 47 milijonov dinarjev itd.

—lb

Projekt Zgornji Jadran bo gotov čez dva meseca

V ponedeljek popoldne je bila v bohinskem hotelu Jezero redna seja upravnega in nadzornega odbora Gorenjske turistične zveze, ki so se je udeležili tudi predstavniki občinskih skupščin z Jesenic, iz Tržiča in iz Radovljice ter turistični delavci iz Bohinja in Kranjske gore. Na seji so izdelovalci regionalnega programa Gornji Jadran, kamor so vključene tudi občine Jesenice, Radovljica in Tržič, podrobneje razložili glavne značilnosti programa, v katerem ima turizem pomembno mesto. Direkcija programa na Reki sedaj zbira zadnje pripombe s terena in bo tako

konec maja program Gornji Jadran, ki ga financirajo tudi Združeni narodi, gotov. Ker je tudi Bohinj vključen v program, je inž. Ravnikar podrobneje razložil turistično prihodnost Bohinja. Obsežen urbanistični material za Bohinj so včeraj razgrnili v stavbi občinske skupščine v Radovljici, kjer bo 14 dni in bodo občani lahko natančno spoznali načrte. Potem se bo dokumentacija preselila v Bohinj.

—jk

Ijubljanska banka

Odločili so se za gradnjo nove šole

Lesno industrijska šola na Trati pri Skofji Loki je bila ustanovljena leta 1959. Ustanovilo jo je poslovno združenje Les Ljubljana za šolanje učencev v lesni industriji. Jelovica Skofja Loka je odstopila staro stavbo, v kateri so uredili dva razreda. Naslednje leto je šola imela tri oddelke, leta 1961 pa so ustanovili tudi oddelke delovodske šole lesne stroke. O razvoju lesne poklicne šole in načrtih govori v. d. direktorja šole Felks Ježek.

»Do leta 1966 je šola izobraževala le delavce za lesno industrijo. Solnino za učence so plačevali delovne organizacije. Drugih dohodkov šola ni imela. Leta 1967 pa se je priključil lesni oddelku centra strokovnih šol Ljubljana in lesni oddelku centra strokovnih šol Skofja Loka. Dejavnost šole se je močno razširila, saj smo v naslednjem šolskem letu imeli že 14 periodičnih oddelkov poklicne šole in oddelke delovodske. Tudi prostorov smo imeli premalo, zato smo se odločili za gradnjo prizidka. V pritličju smo uredili delavnico za praktični pouk, v nadstropju pa dve učilnici. Denar za gradnjo je šola zbrala sama. Kljub gradnji pa je prostora še vedno premalo in smo morali najeti tri učilnice in telovadnico v osnovni šoli Cveto Golar na Trati.«

»Koliko oddelkov ima šola letos?

»Letos se bo na šoli zvrstilo 18 periodičnih oddelkov poklicne šole in 2 oddelka delovodske lesne šole. 2 oddelka poklicne šole pa imamo v Kočevju in sta pod pedagoškim vodstvom šole. Učenci teh oddelkov opravljajo zaključne izpite na šoli v Skofji Loki.«

»Kdo financira dejavnost lesne šole?«

»Za učence v gospodarstvu, ki se učijo pri zasebnikih ali v družbeni obrti, prispeva republiška izobraževalna skupnost za teoretični in praktični pouk. Za učila in izboljšave pri izobraževanju za te učence šola ne dobi ničesar. Za oddelke, v katerih so učenci iz industrije, povrne republiška izobraževalna skupnost stroške za teoretični pouk, kar znaša 65 odstotkov vloženi sredstev in dela. Ostalo plačajo delovne organizacije v dogovoru s šolo. Solnino za slušatelje delovodske šole pa v celoti povrnejo podjetja.«

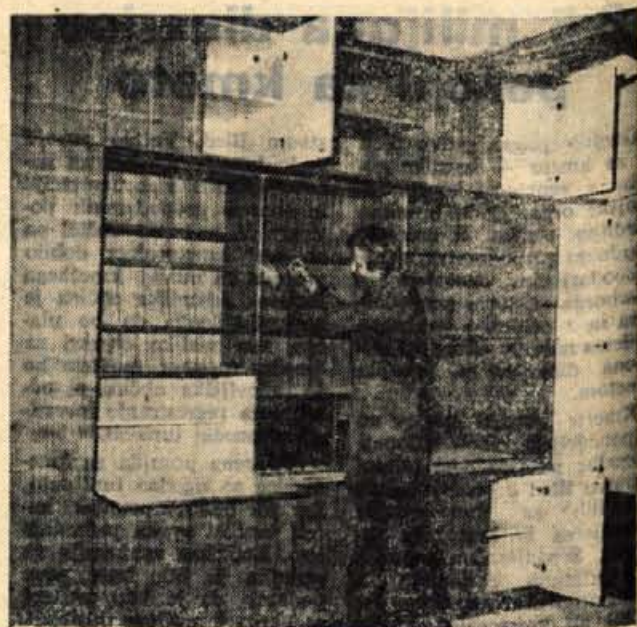
»Dijaki vaše šole so doma iz vseh koncev Slovenije all celo iz drugih republik. Kako imajo urejene prevoze oz. koma stanovanja v Skofji Loki?«

»Dijaki z Gorenjske in iz Ljubljane se v šolo večina vozijo. Za prevoze imajo dijaške karte. Drugi pa stanujejo v dijaškem domu v Skofji Loki. Ta pa je zastarel in prenapolnjen, zato bivanje v njem ni prijetno in tudi primernih prostorov za učenje ni. Lesna poklicna šola zato podpira zahteve vodstva doma za gradnjo novega dijaškega doma v Skofji Loki. Kljub temu pa v poprečju izdela razred okrog 96 odstotkov učencev.«

»Načrti šole?«

»Zaradi premajhnih zmogljivosti smo se odločili za gradnjo nove šole, ki bo zgrajena tako, da bo povezana s staro stavbo. Jelovica nam je brezplačno odstopila prostor. Pripravljalna dela so že v teku. Po predračunu bo gradnja veljala okrog 2.500.000 dinarjev. 750.000 dinarjev smo zbrali sami, prav toliko je posodila republiška izobraževalna skupnost, ostalo pa bo prispevalo poslovno združenje les Ljubljana. Graditi bomo začeli avgusta, vselili pa bi se 1. maja 1973. Šola bo pridobila 800 metrov površin za praktični pouk, 5 učilnic, dvorano, kabinete in prostore za upravo.«

L. Bogataj

Dijak Poklicne lesne šole Skofja Loka pri praktičnem pouku v delavnici. — Foto: F. Perdan

Kurirčkova pošta krenila na pot

V ponedeljek dopoldne je iz Zeleznikov krenila na pot letošnja kurirčkova pošta. Slovesnosti ob predaji kurirske torbe so se poleg šeststotih učencev domače osnovne šole udeležili tudi podpredsednik skupščine občine Skofja Loka Lojze Malovrh, predsednik občinskega sindikalnega sveta Skofja Loka Jože Stanonik, predsednik občinskega komiteja ZMS Marjan Smid, urednik revije Kurirček iz Ljubljane in člani prvega pionirskega odreda Ratitovec, ki je bil ustanovljen leta 1944.

Najprej je pionirje pozdravil član prvega pionirskega odreda Ratitovec Janko Gortner, nato pa je član odreda Stane Primožič povedal nekaj spominov iz medvojnih dni. Nosilec kurirčkove pošte je srečno pot zaželel tudi predstavnik krajevne organizacije ZB NOV Zelezniki. V kultur-

nem delu programa so sodelovali: pionirski pevski zbor, folklorna skupina, recitatorji ter harmonikarji osnovne šole Zelezniki.

Predsednica pionirskega odreda domače osnovne šole je nato prebrala pismo, ki je namenjeno predsedniku Titu in ga bodo zdaj pionirji nosili v kurirski torbi. V njem mu najmlajši državljani sporočajo iskrene želje ob njegovem osemdesetem rojstnem dnevu in mu želijo, da bi nas v miru vodil še dolgo vrsto let. Član prvega pionirskega

odreda Ratitovec Janko Gortner je kurirsko torbo izročil trem pionirjem, ki so pohiteli skozi gost obroč učencev proti Rudnemu in Dražgošam. Na Jamniku jo bodo predali pionirjem iz radovljanske občine, od tu pa bo potovala naprej po Gorenjski.

Vseh pet kurirskih torb s pismi — kurirčkova pošta namreč štarta v petih slovenskih krajih — bodo pionirji prinesli do Ljubljane, od tu pa predsedniku Titu v Beograd ob dnevu mladosti.

J. G.

Član prvega pionirskega odreda Ratitovec Janko Gortner izročila kurirčkovo pošto predsednici pionirskega odreda osnovne šole Zelezniki. — Foto: J. Govekar

Ijubljanska banka

Mladinski klub v Žireh

Mladinski klub v Žireh je bil v sicer nekoliko drugačni obliki kot je sedaj ustanovljen že lansko pomlad. Takrat so bili člani na novo ustanovljenega kluba namreč lahko le osnovnošolci. Svoje prostore za shajanje so mladi dobili v majhni sobi nad domom TVD Partizan, denar za delo pa so si poiskali s pripravljanim oddaji Pokaži, kaj znaš. Kmalu se je pokazalo, da je klub potreben, da ima veliko možnosti za uspešno delo in zato so mladi Žirovci dobili večji prostor, v klub pa se je lahko začela vključevati poleg osnovnošolske še druga mladina. Nov, večji prostor v domu TVD Partizan so mladinci uredili s prostovoljnimi deli. Kma-

lu po novem letu je bil klub tudi uradno registriran. Člani, trenutno je v klubu vpisanih okrog šestdeset, plačajo letno po šestdeset dinarjev članarine in imajo potem razne ugodnosti. V okviru kluba trenutno delujeta sekciji za šah in namizni tenis, vsakih štirinajst dni pa je odprt tudi disco klub.

Klub je za zdaj odprt le ob sobotah in nedeljah. Obisk je še zlasti ob nedeljah zelo dober. In želje članov kluba? Ni jih malo. Vsi si prav gotovo najbolj želijo, da bi klub postal vez, ki bi združevala vso žirovsko mladino, ter da bi se lahko povezali z drugimi sorodnimi klubi po Sloveniji. K delu želijo pritegniti predstavnike vseh kra-

jevskih podjetij. Le tako, pravijo, bo klub lahko uspešno delal. V klubu bodo v prihodnje poskrbeli tudi za razna tekmovanja, se naročili na dnevno časopisje in revije, poskrbeli za predavanja, starejšim pa orisali delo ter namen ustanovitve kluba.

Pred kratkim je bil v Žireh ustanovljen tudi zabavni ansambel, ki vadi v nekdanjih prostorih kluba. Fantje so si nakupili kvalitetne instrumente in pridno vadijo. Kaže pa, da zaradi nekaterih, ki jim glasba ni ravno preveč pri srcu, življenjska doba ansambla ne bo dolga. To pa pomeni, da klub ne bo mogel računati na enega od najbolj pomembnih virov dohodka.

J. Govekar

Se enkrat o loškem proračunskem presežku

Kaj je pomembnejše: cesta ali naši otroci?

Prejšnji mesec (18. marca) smo v Glasu objavili poročilo o precej burni razpravi na seji občinske skupščine Skofja Loka. Duhove je razburkal predlog naj bi planirani presežek letošnjega proračuna porabili za popravilo ceste Jeparca—Skofja Loka, ki predstavlja »živo dovodnico« loškega gospodarstva in ki ima zato prednost pred katerokoli drugo stvarjo. Navedena odločitev in prioriteten odnos do »betona« sta razburila navzoče predstavnike izobraževalnih ustanov. V proračunskem osnutku baje ni bilo niti z besedico omenjeno, kam bodo šla »odvečna« sredstva. Sporni sklep so — kot trdijo šolniki — sprejeli naknadno, v ožjem krogu ljudi in ne da bi obvestili TIS. Prav slednje je tudi botovalo nizkemu nivoju debat, ki jim lahko mirne vesti očitamo neargumentiranost in patetično zaletavost. No, prizadeti so medtem zbrali obilico protidejstev, katerih teža daje zapletu nove dimenzije. Oglejmo si torej še drugo plat medalje.

Skofjeljska komuna ne sodi ravno v skupino bogatih — dasi ugotovitve ni umestno razširiti na občane. Potrebno krepko presegajo finančno zmogljivost skupščinske blagajne, zato se izobraževalna skupnost dobro zaveda, kako huda obremenitev je zanj za letošnje intenzivno vlaganje v gradnjo šol. Zadevo še poslabšuje specifična, dokaj nekoncentrirana poselitve ozemlja, ki terja znatno število podružničnih, hribovskih osemletk in ki močno dviga stroške izobraževanja. Odgovorni so se torej oprijeli politike zataganja pasu in štedijo, kjer je le mogoče. Skupščini so predlagali do skrajnosti zožen proračun, minimalno vsoto, pod katero brez resne škode preprosto ni moč iti.

»Zahtevali smo samo tisto, kar moramo imeti, če hočemo, da bo pouk tekkel v nor-

malnih okvirih, in kar nam nalaga zakon. Iz dokumenta smo črtali celo postavke, ki bi jih bilo treba nujno upoštevati, saj so v neposredni povezavi s kvaliteto učnih storitev. Sem sodi zlasti obširno področje dopolnilnih, varstvenih in socialnih dejavnosti, ki mu v svetu posvečajo izjemno veliko pozornost.« Pravi predsednik TIS Skofja Loka Polde Kejžar. »Nepošteno je govoriti o neizkoriščenih rezervah znotraj šolstva in trditi, da ne znamo oziroma nočemo varčevati.«

V podkrepitve svojih besed nam je postregel z zanimivo analizo stroškov osnovnega šolstva, ki zajema 48 slovenskih občin (izvzeta so le obalne pokrajine, pet bogatih ljubljanskih komun in obmejna, dvojezična območja). Primerjava je narejena na ravni oddelkov.

Najbolje se godi postojn-

skim šolarjem, kjer letni izdatki za en razred (oddelek) dosežejo 70.600 N din. Vsote v 27 srednje radodarnih občinah se globljejo med 58 in 63 tisoč dinarji, loški otroci pa shajajo z borimi 50.200 dinarji (zadnje, 48 mesto!).

Ni manj zgovorni niso podatki o ceni izobraževanja, preračunani na enega učenca. Lani je bil »najdražji« ravenški osemletkar (3150 N din), »najcenejši« poprečni šoloobvezniki so doma iz Hrastnika (1980 N din), medtem ko Skofja Loka z 2020 N din zavzema predzadnje mesto. Izraženo v indeksih bi to zneslo 100:158 v korist Raven.

Se zanimivejše je tehtanje zgolj materialnih izdatkov — seveda spet preračunanih na en oddelek; vodi Postojna (10 tisoč 300 N din) lestvico zaključuje Senčur (4500 N din), malce više, na 42. mestu, pa tiči Skofja Loka (5310 N din). Če vemo, da so — kot rečeno — oddelki podružničnih zavodov, kakršnih je v loški občini precej, izredno deficitni, potem komentar ni potreben. Ze površno preračunavanje odkrije, da kar polovico materialnih izdatkov požre kurjava. O kakem bogatenju knjižnice, o nabavljanju sodobnih učnih pomagala in o obnavljanju pohištva potemtakem ne gre izgubljati besed.

»Številke, upam vsaj, zadošči prepričljivo izpodbijajo pripombe kritikov naše »razsipnosti«,« dodaja Polde Kejžar. »In vendar ne tarnamo. Če bi občinski proračun ostal neokrnjen, takšen, kakršnega so predstavlili volivcem, ne bi negodovali. Ampak naknadna opomba o namenskem vlaganju presežkov v cesto popolnoma spreminja položaj. Smešno je pričakovati, da bodo učitelji ostali mirni. Preveč temeljito poznajo težko situacijo, nastalo zaradi pomanjkanja varstvenih domov; vedo tudi, da starši v loški občini sami plačujejo stroške male šole, da jih sofinanciranje šolske kuhinje močno obremenjuje, da jim ne moremo pomagati pri kupovanju strahovito dragih učbenikov, da je spriču pomanjkanja denarja v nevarnosti obvezno dodatno izpopolnjevanje (ekskurzije), da pičli fond štipendij zapira vrata revnim, toda nadarjenim učencem, ki si ob šibkem družinskem proračunu ne morejo privoščiti obiskovanja gimnazije in fakultete. Cesta je gotovo pereč problem, vendar nič bolj nujen kakor globoke vrzeli v vzgoji mladega rodu. Ako torej od nekaj stamilijske vsote zahtevamo zase drobitnico, toliko kot stane 10 metrov dolg trak asfalta, menda ne bomo nikogar življenjsko prizadeli.«

Zakaj različne cene?

Najbrž ga ni med nami, ki ne bi ugotovili, da je neko blago ali izdelek v eni trgovini dražji ali cenejši kot v drugi. Ob taki priliki se velikokrat vprašamo, kako je to pravzaprav mogoče. Zakaj je na primer pralni prašek v eni trgovini za par sto starih dinarjev dražji kot v drugi in zakaj lahko kruh v vseh trgovinah prodajajo po enaki ceni?

Običajno si sami odgovorimo takole: nekateri hočejo več zaslužiti, zato da imajo lahko večje plače in podobno. Včasih pomislimo tudi na goljufijo in na vrsto drugih mogočih in nemogočih vzrokov. Pa vendarle nimamo vedno prav.

Ne zaradi tega, da bi zagovarjali tiste, ki dražje prodajajo enako blago ali da bi kritizirali tiste, ki jih ceneje in nasprotno, pač pa zato, da bi laže razumeli, kako se oblikujejo cene, smo se odločili za ta sestavek.

Uvodoma je treba povedati, da je področje cen zelo živo in raznovrstno. V sodobno organizirani trgovini bi zelo težko navedli prav vse vzroke, ki vplivajo na cene. Vseeno pa lahko ugotovimo nekatere osnovne značilnosti.

Osnovno pravilo je (so pa tudi izjeme), da delovne organizacije same oblikujejo cene za izdelke in storitve. Pri tem pa niso mislili le proizvajalci izdelkov, marveč tudi posredniki oziroma prodajalci. Zraven tega pa ne smemo pozabiti, da se prav v cenah kaže pravilo konkurenčnosti.

Vsaka delovna organizacija ali z drugimi besedami trgovina (ker gre namreč v našem primeru za tiste cene, s katerimi se sreča sleherni drobní potrošnik) mora s posebnim (internim) predpisom določiti, kako se oblikujejo cene. Na končno ceno pa vplivajo nabavna cena in stroški. Pri tem je značilno, da čimveč je posrednikov, tem višja je nabavna cena za končnega prodajalca in seveda tudi za kupca. Če je neki izdelek dobila trgovina prek recimo treh posrednikov (od katerih je moral vsak tudi nekaj zaslužiti), je razumljivo, da bo za tak izdelek cena višja, kot v trgovini, ki ga je dobila neposredno od proizvajalca.

Pa tudi če dve različni samostojni trgovini nabavita blago neposredno pri proizvajalcu, lahko nastanejo razlike v končni prodaji. Vzrok za to so marže oziroma odstotek od cene, ki pomeni zaslužek trgovine. Marže pa so lahko za različne izdelke različne. Marže za osnovne prehrabene proizvode so navadno določene in majhne. Majhne marže so na primer za mlevske izdelke, kruh, sladkor in nekatere druge izdelke. Z drugimi besedami, pri takšnih izdelkih trgovina malo zasluži. Včasih se celo lahko zgodi, da ima trgovina pri prodaji takšnih izdelkov tudi izgubo. Na primer: trgovina dobi 8 odstotkov od prodajne cene za kilogram kruha. Če nekaj kilogramov kruha ne proda, se lahko zgodi, da je tisti dan pri prodaji kruha naredila izgubo. Vendar pa se trgovina zavaruje na ta način, da za druge izdelke, kjer marža ni določena, skuša več zaslužiti z večjo maržo. Skoraj bi lahko govorili o pravilu, da v trgovini, kjer ne prodajajo osnovnih prehrabnih izdelkov, lahko prodajajo enake izdelke po nekoliko nižjih cenah, kot v tistih, kjer kupec lahko dobi vse: od kruha, sladkorja do tehničnih predmetov.

Nikjer pa ni toliko posrednikov kot pri uvoženem blagu. Zato so običajno pri uvoženem blagu cene najbolj različne.

Za končno ceno pa je značilno še nekaj. Močno nanjo lahko vplivajo tudi proizvajalci. Proizvajalci kupcem (trgovini) običajno dajejo popuste. Pri tem pa skoraj vedno tisti, ki kupi od proizvajalca več blaga, dobijo tudi večji popust.

Skratka, zaradi različnih objektivnih vzrokov, ki vplivajo na končno ceno, potrošnik še vedno najbolje stori, da preden se odloči za nakup, raje pogleda v dve ali tri trgovine. Velika verjetnost je, da bo tako izbral najcenejše.

In če že govorimo o različnih cenah, je treba omeniti še odlok o maksimiranju cen in storitev, ki je bil sprejet 26. novembra lani. Večina proizvajalcev in prodajalcev danes meni, da je ta odlok ponekod napravil precej zmede. Zakaj?

Pred sprejetjem tega odloka so se na podlagi sporazumov vsak dan zviševale cene različnih izdelkov. Z dnem ko začel veljati odlok, je bilo ponekod stanje takšno: ena trgovina v nekem trgovskem podjetju je lahko imela na zalogi blago še po stari ceni, druga trgovina pa je že imela blago po novi ceni. In ko so v trgovini blago po stari ceni prodali, bi morali zaradi odloka blago po dražji ceni prodajati ceneje. Z drugimi besedami, če so v trgovini prodajali prej milo po 2 dinarja, nova cena proizvajalca pa je bila pred sprejetjem odloka že 2,10 dinarja, bi morali v trgovini milo še vedno prodajati po 2 dinarja. Tako so nekatere izdelke izločili iz prodaje, nekatere pa trgovine istega trgovskega podjetja prodajajo po različnih cenah.

Tretja možnost, da prihaja do različnih cen za iste izdelke, pa je goljufija. Tržna inšpekcija danes razlikuje dve vrsti goljufij. Ponekod lahko pride do nenamernih goljufij zaradi zanikrosti in slabe organizacije. Drug pa so zavestne ali namenske goljufije, kjer prodajalec ve, da ne bi smel prodajati po takšni ceni. Seveda tržna inšpekcija tako ene kot druge preganja in kaznuje.

Torej še enkrat ponovimo nasvet: Če vam ni vseeno, po kakšni ceni kupite neko blago, potem pred nakupom raje pogledajte v treh različnih trgovinah. Če pa vseeno mislite, da cena ni bila v redu, sporočite vaš sum tržni inšpekciji. A. Z.

Sprejeli proračun občine Jesenice

Na petkovi seji obeh zborov občinske skupščine na Jesenicah so po krajši razpravi sprejeli in potrdili smernice razvoja gospodarstva občine, program komunalnih del, odlok o proračunu občine v letu 1972. Obenem so sprejeli tudi odlok o davkih občanov in predlog odloka o prenehanju odloka o občinskih sodnih taksah. Odloki so se strinjali tudi s poročilom o delu upravnih organov skupščine občine za leto 1971. Imenovali so tudi nove sodne porotnike pri Občinskem sodišču in razrešili načelnika oddelka za družbene službe Pavla Dolarja, ki odhaja na novo službeno mesto v Ljubljano, kjer bo opravljal dolžnost republikanskega pomočnika za zdravstvo in socialno varstvo. Za novega načelnika oddelka za družbene službe na so imenovali Ivanko Hudovernik.

Predsednik skupščine Franc Zvan je v razpravi o komunalnem programu poudaril, da bodo probleme o raznih komunalnih ureditvah ne-

dvomno laže reševali prihodnje leto, ko se krajevnim skupnostim obeta trdnjša materialna osnova. Kljub temu pa bo tudi v prihodnje treba postaviti ostro mejo, katere komunalne probleme naj rešuje skupščina občine in katere najbolje in najbolj sistematično rešuje krajevna skupnost. Vprašanja in zahteve, ki so jih postavljali na zborih volivcev, so bila v večini primerov postavljena za posamezne interesne skupnosti kot PTT, Podjetje za urejanje hudournikov, Vodna skupnost itd.

V razpravi so tudi menili, da je predlog odloka o davkih občanov za letošnje leto popolnoma sprejemljiv, saj so letošnje lestvice davkov ugodnejše kot v prejšnjih letih. Odlok o davkih občanov so pripravili po tehtni in strokovni analizi, brez večjih pripomb pa so ga popolnoma sprejeli tudi obrtniki, oziroma Združenje samostojnih obrtnikov Jesenice, ki so po številu največja skupina davčnih zavezancev. D. S.

»Ko pride ček, se kar ujezimo!«

Samo s kmetijo bi se težko preživljali, pravijo pri Kompošu v Ratečah. Trudimo se, da dobimo kakšen dinar tudi od turizma

Ze ob vstopu v domačijo Jakoba CUZARJA, po domače Kompoša v Ratečah, dobi prišlek vtis, da ni prišel v kmečko hišo, kakršne še vedno prevladujejo na Gorenjskem, temveč v urejen gostinski ali turistični objekt. Vendar je res oboje, kajti na Kompoševi kmetiji se združujeta obe, vedno bolj tipični rateški panogi: kmetijstvo in turizem.

Poglejmo najprej kmetijsko plat.

Imajo 36 hektarjev zemlje, od tega 10 hektarjev na italijanski strani, kar pomeni, da so dvolastniki kot številni drugi rateški kmetje. Na italijanski strani imajo travnik, gozd in njivo. Pri Kompošu se ukvarjajo predvsem s lesom, živino in seveda s turi-

zmom. Vendar o zadnjem kasneje. V hlevu »držijo« stalno od 12 do 14 glav živine. Za krave je najboljša paša na sončnih rebrih na naši strani meje, za mlado živino pa so boljši pašniki na italijanski strani, pri Belopeških jezerih.

Tisti dan, ko sem se oglasil pri Kompoševih, so bili vsi doma. Tudi 73-letni gospodar Jakob, s katerim je bil moj namen pogovarjati se. Vendar so bili izredno zgovorni tudi drugi domači. V hiši namreč živijo kar tri družine in kadar je potrebno, vsi poprimejo za delo.

Moje prvo vprašanje je bilo vsakdanje. Kaj počenate v teh prvih spomladanskih dneh.

»Večjega dela še ni. V glavnem razvažamo gnoj in s señožeti vozimo domov seno. S težje dostopnih krajev ga vozimo s konjem, z ravnejših predelov pa s traktorjem. Danes to delo ni več tako težko kakor včasih, ko so bile glavno prevozno sredstvo samotne sanje.«

Kompoševi so mi povedali, da se kar malo ujezijo, ko prinese pismonoša ček za davke. Vsota je vedno »previsoka«. Očeta Jakoba moti, da je za živino in mleko le en odjemalec. Če bi bila vsaj dva, bi že bila konkurenca in cena za kvalitetno blago bi bila zanesljivo višja. No, tolažijo ga napovedi, da bo odkupna cena za mleko kmalu višja. Sedanja se vrti okrog poldruga dinarja.

Jakob Cuznar

Tabla na hiši Jakoba Cuznarja opozarja, da imajo turistične sobe. Pozimi, ko oživi Planica, izkoristijo vsak prazen kotiček in pri Kompoševih lahko prenoči tudi 22 ljudi. Med zadnjimi planiškim poletji je pri njih spal naš Danilo Pudgar z zaročenko! Poleti pa oddajajo 18 postelj.

»Za ureditev turističnih sob smo dobili posojilo,« so povedali. »Letos bi radi uredili še centralno kurjavo. Upamo, da nam tudi za to investicijo ne bodo odrekli posojila. Pozimi nudimo stroho nad glavo številnim smučarskim skakalcem in dijakom Pedagoške šole z Reke, ki hodijo k nam že 12 let. Gostje pogrešajo predvsem smučarsko vlečnico pod vasjo. Eno sicer v Ratečah imamo, vendar ni na najbolj primernem terenu. Poleti pa našo hišo napolnijo inozemci. V glavnem so to stari gostje, ki že dolga leta zahajajo k nam in prostor rezervirajo že leto naprej. Če pa je kakšna postelja prosta, pa vzamemo tudi goste, ki nam jih pošlje pisarna Turističnega društva.«

Kompoševi nudijo poleti gostom zajtrk in po potrebi tudi večerjo. Nekaj živil imajo doma, druge pa kupijo. Vendar zadovoljiti toliko gostov ni lahka stvar. Treba je krepko prijeti za delo. Da bi ženske pomagale zunaj na polju, skoraj ni računati.

Kako donosni posel je turizem, povedo naslednje besede, ki so mi jih povedali pri Kompošu.

»Samo s kmetijstvom bi težko živel. Zato iščemo za služek v turizmu. Ratečani smo to že spoznali. Vendar so s takim turizmom tudi precejšnji stroški, ki so poravnani šele čez leta. Velike investicije so potrebne, da se hiša uredi, razen tega pa je treba imeti precej občutka in poslušna za delo z ljudmi.«

J. Košnjek

Mlečna žleza in njeno delovanje

Mlečna žleza, ena od značilnosti sesalcev, je pomemben organ za rejo domačih živali. Od količine in kakovosti mleka je odvisen razvoj sesnih živali; mleko pa je tudi izredno pomembno za prehrano človeka, saj je najpopolnejše živilo.

Mlečna žleza je kožna žleza, ki pa se popolnoma razvije pri samcih. Za razvoj mlečne žleze so osnovni ženski spolni hormoni. Pod njihovim vplivom in ob istočasnem sodelovanju hormonov žleze hipofize se razvija mlečna žleza samic v dveh stopnjah. Najprej se, in sicer v času spolnega dozorevanja razvija sistem mlečnih kanalčkov. Po oploditvi se razveščeni konci žleze podaljšajo v žlezne mešičke, kjer izločajo mleko žlezne celice. Žlezni mešički so bistveni za mlečno žlezo. Zato pri ocenitvi krave molznice npr. ni dovolj ugotavljati velikost vimena, pač pa se moramo prepričati, ali je v vimenu dobro razvita žleza.

Pri izločanju potrebujejo žlezne celice zelo kvalitetne vire energije in vse osnovne snovi v večjih količinah kot navadne živali. Zato ni vseeno, kako živali v času sesanja in molze hranimo. Zavedati se moramo tudi, da je mlečna žleza zelo dobro ožljena in prekrvavljena in zato nanjo vpliva vsaka strupena snov, ki kroži s krvjo po telesu in se nabira v žilah mlečne žleze. Presnova visokovrednih molznic je izredna in zato so tudi živali zelo občutljive na razne spremembe in še posebno na zdravstvene motnje.

V času ko tvori mlečna žleza velike količine mleka je pomembno, da se mleko tudi redno odvaja, s sesanjem ali pa z izmolzevanjem. Mleko mora biti namreč dovolj izmolzeno, sicer se pri nabiranju mleka v žlezni mešičkih gasi aktivnost žlezni celice, ki tudi propadajo. Ko pa te celice prično propadati, se ne morejo več obnoviti. Zato je redna molza ob pravilni reži glavni pogoj, ob določenih dednih lastnostih seveda, za dolgo in visoko mlečnost. Po presušitvi se v času nove brejosti na novo oblikujejo žlezni mešički.

Dr. mag. S. Bavdek

Skopa pomoč strokovnjakov

V zgornji savski dolini je paša nepogrešljiva za razvoj živinoreje. Zato so kmetije v dolini osnovali pašne odbore, ki skrbijo za urejenost pašnikov in organizacijo paše. Taki odbori so v Ratečah, v Podkorenu, v Kranjski gori in v Gozdu, na Dovjem in v Mojstrani, na Hrušici in na Planici pod Golico ter eden v spodnjem kocu jeseniške občine, v Žirovnici.

V Ratečah, kjer je kar 42 kmetov, imajo kmetje svoj pašni odbor, ki je najmočnejši v občini, saj imajo kmetje te vasi okrog 400 glav živine. Predsednik rateškega pašnega odbora je trden, napreden in razgledan kmet Anton KAVALAR, ki ima domačijo nasproti znahe rateške gostilne Žerjav. Obiskal sem ga, ko so bile Rateče sredi priprav na Planico 72. Z njim sem kramljial predvsem o paši, živinoreji ter o pomoči kmetijske pospeševalne službe. Vsa savska dolina sodi h Kmetijsko živilskemu kombinatu

Kranj, obratu Kmetijska za druga Radovljica.

Nekaj misli, ki mi jih je nanizal Kavalari, sem zapisal že v uvodu. O paši in živinoreji pa je Kavalari nadaljeval:

»Rateški kmetje imamo izredno lep pašnik tu gori nad vasjo, vendar je zanemarjen in zaraščen. Naj povem samo podatek, da smo leta 1969 posekali na tem pašniku 49 kubikov lesa, leto kasneje pa 42 kubikov. Ta les smo prodali. Zadruga naj bi dobila 30 odstotkov iztržka, naš pašni odbor pa 70 odstotkov. To zneso v denarju kar 700.000 starih tisočakov. Pašni odbor je lani sklenil, da bomo omenjeni pašnik uredili. Kole za 2 kilometra ograje smo že nasekali, prav tako pa smo že naročili žico. Vendar je vse skupaj splavalo po vodi, ker so nam na pašniku posekan les obračunali šele lani. Pašnik je tako neurejen, čeprav je sezona za pašo pred durni. Vsak pašni odbor ima tudi svojo hranilno knjižico. Ven-

dar teh v Kranjski gori, kjer ima zadruga svojo pisarno, ni več. Dejali so nam, da so jih odnesli v Kranj, na upravo KZK. Menim, da zaradi

Anton Kavalari

pomembnosti paše za živinorejo, takega stanja ne bi smeli dopuščati. Pašni odbori bi morali postati pravne osebe. Rateški kmetje smo za napredek in pri tem bi nam morala kmetijska pospeševalna služba bolj pomagati. Da bi nam vsaj kontrolirali živino! Ze večkrat smo prosili in opozarjali zadrugo, naj pošlje k nam strokovnjaka, ki bo stvari pogledal na kraju samem. Vendar se je doslej, če se ne motim, našemu vabilu odzval le inž. Dolžan. Rateški kmetje tudi želimo, da bi se predstavniki zadruge z nami od časa do časa sestajali...«

J. Košnjek

O kmetijstvu so dejali:

Kiro Gilgorov, član Izvršnega biroja ZKJ: »Z ustavnimi dopolnili smo se dogovorili za enoten jugoslovanski trg. To se pravi, da moramo to doseči tudi v kmetijstvu. Ta sporazum je potreben tudi zato, da zagotovimo nadaljnji razvoj samoupravljanja ter socialistično usmeritev v kmetijstvu, kjer se še vedno meša socialistični in zasebno-lastniški način gospodarjenja. Iskati moramo svojo pot in svoje metode za razvoj kmetijstva.«

Ijubljanska banka

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Upodobitve Janeza Trdine

S temle zapisom bi rad počastil tudi spomin na menškega kiparja in rezbarja Franceta Ropreta.

STARI PODOBAR

Ko izbiram pravo, toplo besedo, s katero bi oživel svojstven, zanimiv in častljiv lik moža, ki po rodu sicer ni bil Mengšan, a je tu živel in delal celih štirinajdeset let, nisem v zadregi. Kajti do starih podobarjev, poštenih in delovnih mož, sem že od nekdanj čutil posebne simpatije. Bill so poslednji ljudski umetniki. Brez boleznih in smešnih ambicij kot jih imajo nekateri sodobni likovniki, ki pa nimajo niti iskricke resničnega umetniškega poslanstva v sebi.

FRANCE ROPRET

Rodil se je — naš naturalizirani Mengšan — 6. novembra 1. 1878 na Bledu. — Potem, ko je odrasel otroštvu, se je mladi Blejec šel učiti v Radovljico, v podobarsko delavnico Janeza Vurnika. Tu se je v stroki lahko na široko razgledal. Kajti Vurnik (naj mimogrede omenim, da je tudi kranjski nagrobnik pesniku Simonu Jenku Vurnikovo delo; in da sloviti arhitekt Ivan Vurnik izvira iz te družine) ni bil le podobar in rezbar, bil je tudi kamnosek in klesar oltarnih plastik v kamnu. Ropret se je po učenju v Vurnikovi delavnici podal najprej v ljubljansko kiparsko šolo (prof. Alojzij Repič), nato pa še v avstrijski Gradec. Kmalu po koncu prve svetovne vojne se je kitar Ropret naselil v Mengšu in si tu ustvaril svoj novi dom. Po naključni informac-

Kipar in rezbar Franc Ropret (ena od zadnjih slik pred smrtjo)

ji pa sem zvedel, da se Ropret v Mengšu ni ukvarjal le s kiparstvom, pač pa je bil (kot sloviti grafik Guido Brolla) hkrati tudi — industrialec! V svoji veliki hiši (danes Ropretova pot št. 1) je imel kartonažno tovarnico. Izdeloval je kartonske škatle za domačo menško slami-karsko industrijo.

Reliefna plošča s portretom Janeza Trdine; izdelal jo je France Ropret ob 100-letnici pisateljevega rojstva

TRNOVA POT

Ni pa bilo Ropretu nikoli prav posebno z rožicami postlano. Lotitj se je moral vsakršnega dela, da se je le preživel v letih vsesplošne krize.

Tako je celo rezljal okrasne stole, delal nagrobne plastike, oblikoval nabožne kipe za cerkve in kapelice — skratka, kopico drobnih stvari je kot mravlja delovni možak ustvaril — a kaka prav velika umetnina iz njegovih rok res ni prišla...

Zaradi nepopolne umetniške izobrazbe ni mogel ujeti koraka z ostalimi slovenskimi likovniki, čeravno je Ropreta z njimi — vsaj nekaterimi, imenujmo le Gasparija, Birollo, Santla, Smrekarja — družila misel na folklorno slovensko umetnost, kot so si jo zamišljali dunajski Vensani.

In tako se je — v mladosti še v boginje umetnosti zaslanjani Blejec — tu, v Mengšu, izživljal z deli, tako daleč od prave lucidne umetnosti. Sicer je ohranjenih nekaj Ropretovih značilnih del v lesu, predvsem visoki reliefi z ljudsko motiviko; raztresenih je tudi vrsta podobarskih in kamnoseških del, pač po naročnikovih željah. — Pač, v zvezi z upodobitvami pisatelja Janeza Trdine pa bodi Ropretovo ime le častno za-beleženo.

RELIEF IN POPRSJE

Bil je namreč prvi (pred Savinškom in Kerščem), ki se je lotil plastične obdelave pisateljevega

lika. Izdelal je Franc Ropret pisateljev relief in celo poprsje, pač po Dolencovi fotografiji; še bolj verjetno pa po Vavpotičevi profilni risbi. Naj bo tako ali tako, ne Ropretovega reliefa, ne plastike nisem v Mengšu našel. Vprašal sem uglednega domačina, podpredsednika domžalske občine (v katere sklop pripada tudi Mengeš) prof. Ivana Vidaliča, a za sedanje nahajališče Ropretovega Trdine nisem zvedel. Morda me bo kdo od starih Mengšanov, ki bo te vrstice bral, opozoril, kje naj še povprašam?

Relief okrogle oblike je bil sprva pritrjen pod spominsko ploščo, ki označuje prostor nekdanje Trdinove rojstne hiše. Napis na reliefu pa je bil tale:

JANEZ TRDINA
DUSEVNA SVOBODA JE
MNOGO VEČ VREDNA IN
DAJE TUDI VEČ ZADOVOLJSTVA KAKOR TELESNA

Danes reliefa pod ploščo ni več! Da pa je bil res pritrjen pod ploščo, dokazuje slika v »Jugoslovanu« z dne 3. junija 1930.

Drugi dokaz pa je v časopisnem poročilu o slovesnosti odkritja v istem listu:

»Zupan g. Peter Lipar je v pozdravnem govoru otvoril glavno slavnost, odkritje spominske plošče, ki je iz črne marmorja in pod katero se nahaja relief Janeza Trdine, delo domačega kiparja g. Franca Ropreta.«

Tako je bilo z reliefom; le kje je sedaj? Vsaj fotografiral bi ga rad. Morda le do-bim sporočilo?

S plastiko (mavčnim poprsjem) pa je stvar še bolj zagonetna. Le to sem zvedel, da je kip pred vojno krasil dvorano sokolskega doma, da so ob vdoru okupatorja morali domačini kip odstraniti (ne uničiti!) — le kje bi utegnili

Plastično poprsje pisatelja Janeza Trdine, ki ga je izdelal kipar Franc Ropret l. 1930

Ropretovo delo sedaj tičati? To bodo najlažje izvedeli moji menški prijatelji, zanesem se nanje.

V manjše zadoščenje pa mi je bilo odkritje ob vhodu v nekdanjo Ropretovo hišo (Ropretova pot št. 1, sedaj last »Melodije«). Tamkaj sta postavljeni na betonska stebra ob dvoriščnih vratih dve plastiki iz žgane glin (terra

cotta), ena naj bi bila Prešeren, druga pa nesporno kaže na Trdinove poteze (znane s fotografije — k sreči ohranjene — Ropretovega doprsnega kipa Janeza Trdine). Zaradi klimatskih razmer seveda obe plastiki počasaj razpada; vsekakor bi ju kazalo sneti z neprimernih podstavkov in kje drugje bolje ohraniti. Crtomir Zorec

Koncert ansambla iz Belgije

V Kranju gostuje v petek, 7. aprila, kvartet RONDO iz Belgije. Sestavljajo ga solisti Belgijske nacionalne opere: Raymond Corbeel, flavta; Marcel Ancion, klarinet; Jean-Marie Carrette, rog in Iwein D'Haese, fagot. Poleg solističnih nastopov in stalnega sodelovanja v nastopajočem ansamblu se udeležujejo tudi kot glasbeni pedagogi na Glasbeni akademiji in Kraljevem konservatoriju v Bruxellesu. Poleg posnetkov na gramofonskih ploščah so imeli že številna gostovanja v evropskih kulturnih centrih. Njihovo go-

stovanje v Jugoslaviji je v okviru Jugoslovskega-belgijskega kulturnega sodelovanja. Na koncertu v Kranju, ki bo ob 19. uri v renesančni dvorani Mestne hiše, bodo izvajali dela Beethovna, Rossinija, Peetersa, Bler-sacka in Rüsagerja.

Pred koncertom bo ob 18. uri v galeriji Prešernove hiše otvoritev razstave del akademskih slikarja Maja Klemenčiča, ob 18.30 pa bo v Mestni hiši otvoritev razstave slikarja domačina Nejc-a Slaparja iz Kranja.

P. Lipar

Dekla Ančka navdušila gledalce

Deseti brat, Divji lovec, Miklova Zala, Dekla Ančka... To je le nekaj naslovov del, ki so jih pripravili igralci KUD Boštjan Jezeršek iz Sovodnja v zadnjih letih. In prav o Dekli Ančki, zadnjem delu — igralci so ga v nedeljo, bo stekla beseda v tem kratkem zapisu.

Trinajst igralcev se je od začetka februarja pripravljalo in študiralo dramatisirano povest, v dramsko obliko jo je pred kratkim pretopil Vladimir Frantar, Frana Saleškega Finžgarja Dekla Ančka. Vsak teden vsaj dvakrat so se v sovodnjski dvorani zbrali vsi igralci in »pili« posamezne prizore. Sestindvajset vaj, vsakokrat po tri do štiri ure, je od vseh sodelujočih zahtevalo veliko napora in požrtvovalnosti. Treba je računati, da so vsi igrali nedeljske predstave redno zaposleni, igranje pa jim je le konjiček.

V nedeljo se je v dvorano natrpalo blizu petsto gledalcev, precej pa je bilo še takih, ki se niso uspeli prerinuti vanjo in so morali ostati zunaj ter oditi domov. Ob koncu več kot triurne predstave ni nihče mogel skriti navdušenja. Predstava je uspela. Spontan in dolg aplavz je dovolj zgovorno pričal o tem.

Lahko trdim, da je bila igralska ekipa zelo posrečeno izbrana. Igralci so dokazali, da je mogoče tudi na ama-

terskem odru, ob skromnih možnostih pripraviti zahtevno delo. In dekla Ančka je prav tako; čustveno, razgibano. Pa vendar so bili Tine Bašelj (bogati kmet Mokar), Stefka Telban (Mokarica), Mirko Sedej (kajzar Kante), Cvetka Jezeršek (Kantetovka), Anica Peternelj (dekla Ančka), Janko Bevk (Mokarjev hlapec), Franci Kumar, Loze Rihtaršič (hlapca), Slavka Podobnik, Lidija Frelj (dekl), Julka Pagon (potovka), Filip Kržišnik (župnik) in Rajko Frelj (zdravnik) povsem kos svojim vlogam. Tudi na režijo, ki je bila v rokah Ignaca Kržišnika, ne smemo pozabiti. Kot že toliko drugih, je tudi to s svojo rutino uspešno pripeljal do konca.

Zdaj čakajo igralce še gostovanja. Ze to nedeljo se bodo predstavili Sovodnjčani z Deklo Ančko na Hotavljah, prihodnje nedelje pa se bodo napolnili še na primorsko stran, v goste k društvom, s katerimi že vsoto let uspešno sodelujejo. In če se na Sovodnju ne bodo izneverili tradiciji, lahko prihodnje leto spet pričakujemo novo predstavo, novo-dramsko delo. V nedeljo so dokazali — tudi tehnična ekipa s številnimi pripomočki, ki jih je društvo kupilo z izkupičkom lanske predstave Miklova Zala — da so sposobni nastudirati še zahtevnejše delo.

J. Govekar

12

Nekdaj dni je že čakala pri vsakem vlaku, ker je trdno verjela v njegovo vrnitev. Če ni prišel s tem, bo z drugim. Verjela in občutila, da ga prav gotovo zagleda. In zares se je tisto dopoldne njeno upanje izpolnilo. »Ne jokaj, mati! Tu sem, ali me ne vidiš? Saj sem vendar jaz, tvoj France!« ji je dopovedoval. Mati ga je objemala in tako jokala, kakor da je našla njegov grob, a ne dočakala živega in zdravega fanta. Takim ganljivim prizorom smo bili priče na več postajah.

Po dolgem postanku je vlak vendarle potegnil, se vijugal in zvijal v soteski med hribi. Zdelo se mi je, da vozi vse prepočasi, zato bi najraje stopil z njega in kar zletel tja do Ljubljane. Kolikokrat sem v mrzlih zimskih nočeh gledal z dolomitskih hribov in s pogledi tipal po njenih predmestjih. Nisem mogel dognati od kod tako hrepenenje in kaj me tako neznansko vleče k njej. Zavore so zacvillile. Kolesa so se obračala vedno bolj počasi, kakor da se zaradi dolge poti še komaj vrte.

V Beogradu smo zvedeli, da je mesto zaradi hude ekspanzije na železniški postaji doživelo veliko razdejavanje. Vsi smo napeto gledali, kakšna škoda jo je zadela. Nič posebnega nismo mogli odkriti. Ljudje so nam povedali, kako je bilo takrat, ali da so vse hitro pospravili in da je zdaj od te nesreče še komaj kaj videti.

Vlak je počasi pripeljal na postajo in takrat me je nekaj stisnilo pri srečju. Sam nisem vedel, kam naj najprej stopim. Ob prvih korakih po mestu sem sprevidel, da sem Beograd v tistih nekaj mesecih bolj spoznal. Se tisto kolikor sem mesto pred vojno poznal, sem precej pozabil. Kadar smo se v vojnem času kje razšli in nismo mogli vedeti, ali se pred koncem še kje srečamo, smo se radi pošalili: »Ko bo konec, se dobimo pred Figovcem v Ljubljani,« zato je bilo tudi takrat prav, ko smo jo vsi trije mahnil naravnost v to gostilno.

Figovec se medtem ni nič spremenil, je bilo pa zato marsikaj drugače v njegovi točilnici in kuhinji. Ta gostilna je bila domača, kakor da bi prišel v kakšno podeželsko gostilno. Brkati kmetje s širokimi krajevci na klobukih in na skoraj vsakem drugem hrbtu si opazil nahrbtnik. Sedeli so za mizami in se glasno pomenkovali. Sedli smo za mizo. Z očmi sem tipal po kotih sem in tja, če bi odkril kje kakšen poznani obraz. Natakaj je prinesel pol litra vina, tako kislega, kot da je zrastle nekje pod Snežnikom. Pa še dobro, da si dobil vsaj takega. Ni bilo kar tako naleteti na užitno kapljico v gostilni.

Skrozi vrata je stopil v gostinsko sobo mlad možič v partizanski obleki. Ko sem ga mimogrede pogledal, se mi je zazdel poznani. Malo bolj sem napel oči in ga kmalu spoznal. Sam ne vem, koliko časa se že nisva videla. Menda sva bila nazadnje skupaj v Dolomitih. Poklical sem ga po imenu. Bil je zamišljen in šele potem, ko me je zagledal, je trzil. Čez obraz se mu je narahlo potegnili nekam grenak nasmeh. Takoj sem opazil, da z njim ne more biti nekaj prav.

Vstal sem in mu krepko stisnil roko. »Kaj se pa držiš kot mila jera?« so bile moje prve besede. To sem mu rekel zaradi tega, da bi uvidel, kako se mu z obraza lahko prebere, da ga nekaj mori. Prav nič se nisem zmotil, še malo si pa nisem mogel zamisliti, da ga tare taka nadloga.

Jaka in Gedžo sta kmalu odšla. Bila sta pač v drugačnem položaju kot jaz. Doma sta bila tako rekoč iz Ljubljane in tudi če bi jo peš pobrala domov, ne bi bilo predaleč. Imela sta v Ljubljani dosti več poznanih kot jaz. »Gruva tja na vlado, če se nama posreči dobiti kakšen avto, da ne bova prišla peš domov kot poprej, ko smo bili še v gmajni,« sta povedala, ko sta se poslovila. Njuno pričakovanje je bilo razumljivo, saj bo za vaščane čisto drugače, če se domov pripeljeta.

Oba sta bila poznana partizana. Jaka je bil celo komandant divizije. Na tako visok in odgovoren položaj se je v vojski le malokdo dvignil. Kako bi bilo vendar videti, če bi podpolkovnik ali major pripešala v vas po prašni cesti. »Če se prej ne vidimo, potem čez deset dni,« je še dejal Jaka. Toliko smo dobili dopusta, potem pa smo se morali zaradi razporeda javiti v štabu četrte armade, ki je bil takrat v Opatiji. Parkrat smo v tem času še trčili skupaj.

Tako sta odšla. Zdaj sva za mizo ostala sama. Tudi jaz sem nameraval čimprej odriniti proti domu, saj se mi je po glavi neprestano motala le misel, kako neki je doma. Kako se bova spogledala z očetom? Kaj mi bo dejal, ko me zagleda? Vedel sem, da ga je vojna prizadela in da se je ta čas živ pojedal, ker je tisto pomlad, ko sem zapustil dom in odšel v gmajno, in še pozneje trdno verjel, da sem krenil na napačno pot. Sedaj se je pokazalo, čigava vera je bila prava in zaradi tega bo obema nerodno.

Moj sosed za mizo se je obnašal nekam čudno. Kadarkoli sem ujel njegov pogled, sem opazil v njegovih očeh žalost. Le kaj se mu je moralo zgoditi? Takega prav gotovo še nisem videl. Prej ga bi prišteval med veseljake kot med tiste, ki se tako do kraja zapirajo vase. Nekaj ga je moralo prizadeti, da ga je tako zlomilo. Ali kaj? Saj je konec vojne in videti je zdrav. Bil je še mlad. Morda kakšno leto starejši od mene. Vedel sem, da se je ravno tisto leto oženil, ko je potem odšel v partizane. Da ni tu kaj narobe, sem pomislil. Kaj bom ugibal in tuhtal! Saj sva si dobra tovariša. Če je kaj hudega, mi bo prav gotovo zaupal.

Narahlo sem ga potresel za ramo in ga povprašal, zakaj je tako zamišljen, zdaj ko se vsi veselijo. Kaj se mu je moralo zgoditi? Vzdiham je in poskušal z brezbrzišnim nasmehom prikriti svojo bolečino. Vsak bi lahko spoznal, da bi vse drugo prej spravil iz njega kot smeh. »Kaj bi ti govoril? To so pač moje skrbi, dragi prijatelj. Saj najbrž nisem edini, da se mi je ob koncu vojne v srce namesto veselja naselila žalost in razočaranje,« je le spregovoril. S tem mi je zbudil sočutje. Čakal sem, da mi bo razložil

KAREL LESKOVEC

vesela pomlad

od kraja do konca, če mi je že toliko omenil. Nič določenega si nisem mogel predstavljati, kar bi ga težilo. Videla se nisva že od pomladi dvainštiridesetega leta, ko je bil dolomitski odred razpuščen. Takrat smo šli na vse strani in le redke sem pozneje še srečal. Če bi bil morda v tem času zagazil na kakšne nedovoljene stranske poti, potem ga zdaj ne bi srečal pri Figovcu. Takoj ko sem pomislil na to možnost, sem jo tudi zavrgel, ker ni mogla držati. Ko sem sam opazil, da me kot tovariša res iskreno skrbi, kaj se mu je pripetilo, je začel sam pripovedovati.

Še na kraj pameti mi ni padlo, da bi njegovim tegobam botrovalo kaj takega. Takrat iz Dolomitov je šel na Dolenjsko, potem pa že jeseni istega leta na Štajersko in od tam kmalu na Koroško. Kdove zakaj se je prav njega držala smola, da so ga kar naprej pošiljali v nove enote in da nikjer niso mogli brez njega.

Več kot leto dni ni žena niti nobeden od domačih vedel, kje je. Ali je še kod živ ali pa je padel, ker ni bilo nobenega glasu od njega. Tako se je začelo. Zeno je takrat pustil v Ljubljani. O njej je največ pripovedoval. Njegove besede so pričale, da jo je imel rad in da je dostikrat mislil nanjo in komaj čakal, kdaj jo bo spet stisnil k sebi. Otrok nista imela. Po čudnih poteh je zvedel, da je tudi žena povsod spraševala, da bi kaj zvedela o njem. In prav takrat, ko je odšel na Koroško, je dobila vest, da je nekje v Karavankah padel. Nekdo ji je natanko povedal, kako se je zgodilo. Takrat je zares padel s skupino partizanov v nemško zasedo. Padla sta dva borca, on pa je bil le ranjen. Razbežali so se in še tisti, ki so ostali živi, niso vedeli

drug za drugega. Vsak, ki je odnesel celo kožo, je menil, da je ravno on tisti srečnež in da so drugi za vedno obležali. Tako nekako je bilo. Tudi tisti, ki se mu je posrečilo, da je obvestil ženo, je bil prepričan, da je edini preživeli iz vse skupine.

Zena tako ni zvedela resnice, da je kot ranjenec padel Nemcem v roke. Potem je nekaj časa ležal v bolnišnici v Avstriji. Imel je srečo, da ga niso ustrelili, potem ko je ozdravel. Odpeljali so ga v taborišče, zdaj se ne spominjam več, v katerem je bil. To bi bila njegova zgodba iz tistih časov. Konec vojne se je prve dni junija vrnil domov, morebiti kakšnih štirinajst dni poprej od najinega srečanja pri Figovcu.

Takrat, ko je žena zvedela za možovo smrt, je nobena stvar ni več zadržala doma. Odšla je v partizane nekam na Dolenjsko. Po končani vojni vihuri se ni vrnila v Ljubljano, temveč je šla k svojim staršem v Kranj. Se vedno je verjela, da moža že zdavnaj ni med živimi. Če bi le kje bil, bi že v partizanih kaj slišala o njem. To mi je še nekako gladko povedal. Ko pa je začel pripovedovati, kako se je vrnil in se po naključju srečal z njo, si je z obema rokama zakril obraz in večkrat zahlipal. Njegova žalost je odkrito kazala, koliko mu je v življenju pomenila. Vse, kar je pričakoval od življenja, in edino kar si je želel.

Zjutraj je vlak pripeljal z Jesenic polno interirancev, med njimi je bil tudi on. Ves razigran in vesel, ko je po tolikem času, polnem hudega trpljenja, zagledal svojo Ljubljano, ni vedel, kaj bi storil od sreče. Sam sebi ni mogel verjeti, da je res, kar doživlja. Planil je iz gneče drenjačojih se ljudi in se je izgubil v mestnih ulicah. Kot brez glave je pohitel domov k svoji ženi. Da bi slučajno prišla na postajo, na to ni pomislil, ker ji toliko časa ni mogel sporočiti, kaj je z njim.

V stari hiši, kjer sta poprej stanovala, ga je pričakovalo prvo razočaranje. Ko je potrkal, se je skozi vrata pokazal čisto tuj starikast ženski obraz. Povedali so mu, da tu stanujejo domala že leto dni. Tam je tudi zvedel, da je žena že prejšnjo pomlad odšla v partizane. »Kar stemnilo se mi je v glavi,« je nadaljeval z žalostnim glasom. »Kje naj jo sedaj iščem?« Spet ga je premagala žalost, da so se mu oči orosile. »Oprostite, saj sam ne vem, kaj počnem,« me je zamišljeno pogledal in malomarno zamahnil z roko, kakor da je hotel reči, le zakaj mi pripoveduje o svoji nesreči. Nič pametnega se ni mogel domisliti, kje bi potrkal in vprašal, če kdo kaj ve, kje je in če je sploh ostala še živa.

Šele po nekaj dneh se je spomnil, da bi bilo dobro oditi v Kranj, kjer je bila doma. Sam sebi se je čudil, da mu to ni že prej prišlo na misel, ko je v Ljubljani ni našel. »Bolje bi bilo, da sem poginil, kakor pa odšel k njim domov,« ga je spekle ob misli na zadnje razočaranje. Ko je potrkal na vrata, staršev ni bilo doma, zato pa je tam naletel na drugega, o katerem se mu še sanjalo ni. Oba sta kot ukopana stala pri vratih in nista mogla verjeti, kako grdo se je življenje poigravalo z njima. Že pred vojno sta se dobro poznala. Tudi on je bil v hosti. Nekaj trenutkov sta stala med vrati, ne da bi se slišala ena sama besedica. Govorile so oči in notranji občutki. »Pred dobrimi štirinajstimi dnevi sva se poročila,« je odkrito povedal. »Žena je pred letom dni zvedela, da nisi več živ,« je še dodal. Moj nesrečni prijatelj se je prijel za glavo in potožil: »Le kako se je moglo ravno meni zgoditi kaj takega!«

Zena je bila takrat v kuhinji. Seveda se ji še sanjalo ni, kaj se dogaja med vrati. Potem ko je že preteklo nekaj časa, je vprašala, kaj počne tam med vrati. Če je kdo prišel, naj stopi v sobo. Ko ni dobila odgovora, je pristopicala pogledat. Ko ga je zagledala, je obstala kot okamenela, potem pa jo je zrušilo. Zapil je vrata in se vrnil v Ljubljano. Nihče med njimi ni bil kriv nesreče, ki je tako nepričakovano udarila mednje.

»Vojna, vojna, moj dragi! Edino vojna je kriva za tvojo nesrečo. Še vedno pa je bolje tako, kot da bi ti ali ona nekje trohnela. Jaz si te stvari ne bi jemal tako globoko k srcu. Če sta srečna, ju pusti pri miru, ti si pa poišči kakšno drugo. Mlad si še, brez otrok, kaj je potem tako strašno?« sem ga skušal potolažiti. V resnici so mi to ni zdelo tako strašno, da človek ne bi mogel preboleti. Bil sem pač še mlad in nikdar zapleten v kakšne resnejše ljubezenske tegobe.

**SAMOPOSTREŽNA
RESTAVRACIJA**

KRANJ, Stritarjeva ulica 9
razpisuje prosto delovno mesto

računovodje podjetja**Pogoji:**

1. višja strokovna izobrazba in 3 leta prakse na ustreznem delovnem mestu;
2. srednja strokovna izobrazba in 5 let prakse na ustreznem delovnem mestu;
3. nepopolna srednja šola in 8 let prakse na ustreznem delovnem mestu.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe po dogovoru.

Pismene vloge z dokazili sprejema poslovni odbor Samopostrežne restavracije Kranj do 29. aprila.

**PLANINSKO
DRUŠTVO
Radovljica**

**NUJNO POTREBUJE
OSKRBNIKA**
za Valvasorjev dom
pod Stolem.

Dom je dostopen z avtomobilom in ima vodo in elektriko. Zaželen je zakonski par ali oseba, ki si sama preskrbi pomoč. Zaposlitev je sezonska, od 1. maja do 10. oktobra. **Ponudbe in eventuelne pogoje pošljite najkasneje do 12. aprila na gornji naslov.**

**GLASBENA ŠOLA
Radovljica****PRODAJA**

SAKSOFON — TENOR
Cena 2.000 din.

Ponudbe sprejemamo do
7. aprila 1972.
Uprava šole.

**KINOPODJETJE
KRANJ**

razglašuje prosto
delovno mesto

BILJETER I.
(za kino Center —
Storžič)

POGOJI: PK-delavec, pokusno delo 1 mesec. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. **Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo poslovni odboru podjetja.**

Takoj zaposlamo

**2 KVALIFICIRANA
STAVBENA
KLJUČAVNICARJA.**

z znanjem elektro in
avtogenega varjenja.

Stanovanja ni. OD po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj!
**KLJUČAVNICARSTVO,
RADOVLJICA**

Svet
**DIJASKEGA DOMA
Kranj**

razpisuje delovno
mesto

**POMOČNIKA
RAVNATELJA**

za določen čas, 3 ure
dnevno.

Kandidat mora imeti dolgoletne izkušnje na podobnem delovnem mestu, smisel za gospodarjenje, organizacijo in delo z ljudmi.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

**SPLOŠNA VODNA SKUPNOST
GORENJSKE KRANJ**
Odbor za delovna razmerja
objavlja prosta delovna mesta:

1. obračunskega referenta
za obračun v strojnem parku
2. knjigovodje osebnih
dohodkov
za delo v računovodstvu

Na prosta delovna mesta pod točko 1. in 2. sprejmemo delavce za nedoločen čas s polnim delovnim časom 8 ur dnevno.

Pogoji: za delovni mesti pod točko 1. in 2. se zahteva srednješolska izobrazba ekonomske smeri, zaželena je praksa, lahko pa se priglase tudi kandidati brez prakse. Poskusna doba je 2 meseca, oziroma pripravniška doba 12 mesecev.

Prošnje z dokazili je treba poslati najkasneje v 15 dneh po objavi, splošni kadrovski službi podjetja.

**ČASOPISNO PODJETJE
GORENJSKI TISK KRANJ
RAZPISUJE**

**5 štipendij za študij na Višji
grafični šoli v Zagrebu za šolsko
leto 1972/73**

Višja grafična šola v Zagrebu izobražuje za potrebe grafične industrije SFRJ visokostrokovne kadre — grafične inženirje.

Kot redni študenti se lahko vpišejo: osebe, ki so zaključile ustrežno šolo druge stopnje, srednjo tehniško šolo grafične, strojne, kemijske ali elektro stroke, šole za oblikovanje (grafična smer), gimnazijo ali ekonomsko šolo. Vsi kandidati opravljajo sprejemni izpit, ki bo in 2. septembra 1972.

Vloge za dodelitev štipendij sprejema CP Gorenjski tisk Kranj do 31. maja 1972.

Ijubljanska banka**ISKRA**

ELEKTROMEKANIKA KRANJ
razglašuje prosto delovno mesto

vodje ideološke priprave dela
v obratu mehanizmov v LIPNICI

POGOJI: diplomiran strojni inženir s štiriletno prakso.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave do 15. aprila 1972 na naslov: **ISKRA — ELEKTROMEKANIKA KRANJ — Kadrovski oddelek — 64000 Kranj, Savska loka 4.**

Na podlagi 95. člena Zakona o sredstvih gospodarskih organizacij in 92. člena Statuta podjetja razpisuje podjetje

TEKSTILINDUS KRANJ

javno licitacijo za prodajo:

večjega števila rabljenih, še
uporabnih različnih elektromotorjev

Licitacija bo v petek, 7. aprila ob 10. uri na sedežu podjetja v Kranju, obrat I.

**TOVARNA MOTORNIH VOZIL
TOMOS KOPER**

objavlja prosti delovni mesti
za počitniški dom TOMOS na
Bledu, in sicer za nedoločen čas

DM K kuharice

DM priučene servirke

Pismene ponudbe dostavite kadrovskemu oddelku Tovarne motornih vozil TOMOS v Kopru. Osebnih dohodkov po internem pravilniku o delitvi dohodka TOMOS.

**Veliko tekmovanje osmih razredov
osnovnih šol**

- Nabirajte nove naročnike za revijo M v domačem kraju
- Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo povedal prav vse o akciji
- Tekmovanje bo trajalo do 31. maja 1972. Najuspešnejše razrede čakajo bogate nagrade. Več zbranih novih naročnikov, večja možnost za nagrado in s tem za končni izlet celotnega razreda.

NAGRADA ZA VAŠ RAZRED

**ZA PRVE TRI RAZREDE NA TEKMOVALNI LE-
STVICI NAGRADE V VISINI 10.000 DIN.**

1. NAGRADA 5.000 DIN
2. NAGRADA 3.000 DIN
3. NAGRADA 2.000 DIN

**ZA VSAKEGA NOVEGA NA-
ROČNIKA 10 DIN**

**SODELUJTE V NAGRADNEM TEKMOVANJU
M REVII VAM OMOGOČA KONČNI IZLET VASE-
GA RAZREDA.**

101 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Ce primerjamo Churchillovo izjavo v njegovih spominih, nas njegova izjava ne more povsem prapričati, ker s primerom Athenie tudi v spominih opravi vse prenašlo in brez dokazov proti tistim 'nekaterim sovražno razpoloženim krogom, ki so tej laži verjeli'. Kaj več, kakor navedeno, nam Churchill o Athenii ne pove, pa tudi drugi na zahodu po vojni niso o tem pisali ali celo dvigali hrupa, kakršnega so na primer v primeru 'Katyna' — nemškega zločina nad Poljaki, ki ga je Hitler že med vojno skušal naprtiti Rusom in ki so ga po vojni na zahodu vnovič skušali naprtiti Sovjetski zvezi na podlagi 'Hitlerjevih dokazov'. Prav tako bi lahko na vzhodu v po vojni hladni vojni izrabili Athenio za hujskanje v hladni vojni, ali pa še bolj, ker se tu ne bi bilo treba sklicovati samo na 'nacistične trditve', marveč tudi na preiskovalno komisijo Združenih držav, ki je raziskovala ta primer in prišla do zaključka, da 'britanska admirallteta ne more naprtiti nesreče, ki je zadela Athenio, podmornicam'.

Vprašanje Athenie ostaja tako še danes nepojasnjeno in ga ne moremo naprtiti ne enim, ne drugim. S tem pa seveda ni rečeno, da se je nemška mornarica držala 'mednarodnih pravil pomorske vojne', saj so njene podmornice začele že od začetka potapljanja ne samo ladij britanske vojne in trgovske mornarice, marveč tudi ladje nevtralnih držav. Dne 26. septembra 1939 takoj po Chamberlainovem govoru je govoril tudi prvi lord britanske admiralltete Winston Churchill

O BRITANSKIH POMORSKIH IZGUBAH V PRVIH TREH TEDNIH VOJNE

Churchill ni govoril 'o lovu letalstva na nemške podmornice' in o letalih kot 'orožju proti podmornicam, ki ga v prvi svetovni vojni še nismo mogli učinkovito uporabljati', kakor je o tem govoril pred njim britanski ministrski predsednik Chamberlain. Prvi lord admiralltete je najprej povedal, da bodo odslej 'oborožili tudi britansko trgovsko ladjeve na vseh morjih' in potem šele govoril o boju proti nemškim podmornicam, ki se 'sedaj bije z vsemi možnimi sredstvi in energijo'. Da ta sredstva niso bila učinkovita, da bi onemogočila najbolj nevarno sovražnikovo pomorsko orožje, je Churchill odkril indirektno, ko je rekel, da bodo 'ta sredstva konec oktobra trikrat večja, kakor so sedanja'. Več o tem in prav nič optimistično pa so govorile številke o potopljenih brutoregistrskih tonah potopljenih britanskih ladij v prvih treh tednih vojne, ko Nemci, kakor bomo videli kasneje, niso uporabili v tem boju še vseh sil.

'V prvem tednu vojne' je govoril Churchill, 'je Anglija izgubila 65.000 ton trgovskih ladij, v drugem tednu 45.000 ton, v tretjem 21.000 ton in v minulih šestih dnevih 9000 ton. V prvih 19-tih dnevih vojne je Velika Britanija zaplenila 67.000 ton nemškega blaga več kakor vsa tonaža blaga, izgubljenega na naših potopljenih ladih. Nasprotnikove podmornice, kakor je videti, so se spravile sedaj na nevtralne ladje. Mi smo na dobrih temeljih, da lahko verujemo, da naši ukrepi lahko odbijejo sleherni močnejši sovražni napad. Nadomestili bomo tonažo potopljenih ladij. Zato smo se lotili ogromnega programa v ladjedelnstvu. Zadošča, da začete naloge nadaljujemo, da bi izvojevali zmago.' (AdG 4251 A)

Nemška poročila v prvih štirinajstih dnevih vojne govore o akcijah svoje mornarice samo o potapljanju poljskih podmornic in drugih ladij

na Baltiku in o akcijah minolovcev v Severnem morju in ne omenjajo potopitve velikih parnikov 'Bosnia', 'Royal Sceptre' in 'Rio Claro', o katerih piše Churchill v svojih spominih (str. 198), da so jih potopili Nemci blizu španske obale.

Dne 13. septembra 1939 je govoril Chamberlain (AdG 4228 E) o pomorski vojni, ne da bi določeneje našteval angleške izgube. Dejal je samo, da je 'bilo potopljeno določeno število britanskih ladij in da so te izgube brez dvoma težke, ker je vojna izbruhnila v času, v katerem je bilo veliko število ladij britanske trgovske mornarice na vseh morjih, po drugi strani pa so Nemci že ob izbruhu vojne imeli svoje podmornice in preskrbovalne ladje (za oskrbovanje teh podmornic z gorivom in torpedi) že pripravljene na strateško najboljše položajih'. Tudi

O POTOPITVI ANGLEŠKE LETALONOSILKE 'COURAGEUS'

so prvi poročali Angleži 18. septembra:

'Britanska admirallteta sporoča, da je bila britanska križarka 'Courageus', ki je bila po (prvi svetovni) vojni predelana v letalonosilko, žrtev sovražne podmornice. Preživele so rešili rušilci in trgovske ladje. Bivša križarka in sedanja letalonosilka je imela 22.500 ton izpodrinjene tone teže in je bila pripravljena za 52 letal.' (AdG 4234 G)

Dan kasneje je tudi poročilo nemške OKW potrdilo to poročilo:

'S strani britanske admiralltete objavljeno poročilo o potopitvi britanske letalonosilke potrjuje tudi poveljstvo podmornice, ki je letalonosilko potopila.' (OKW, 18. sept.)

To nemško poročilo je prvo o kaki potopitvi britanske ladje, najbrž zato, ker je šlo za vojno in ne trgovsko ladjo.

Vsekakor so uspehi nemških podmornic na odprtih morjih razkrojvalno vplivali na angleško javnost, ki je bila še pred izbruhom vojne prepričana, saj ima Anglija prvo in edino besedo na svetovnih morjih in da ima Anglija vsaj na tem področju ogromno premoč nad nemško mornarico. Ko bi se spomnila na uspehe nemških podmornic v prvi svetovni vojni in s kako težavo jim je že takrat kljubovala mogoča britanska vojna mornarica in če bi ob tem pomislili, da je povojna Nemčija posvetila vso pozornost v mornarici prav podmornicam in jih tehnično izpopolnila, obenem pa zgradila tudi druge vojne ladje, sposobne tudi v vojnem času križariti po svetovnih morjih in se s pomočjo 'radarja', ki so ga Nemci že uporabljali na nekaterih ladjah, izogibati stikov z britansko pomorsko premočjo, bi bila ta poparjenost v prvih tednih vojne lahko še večja.

Mimo tega so se Nemci izogibali tudi pri mornarici 'napak' iz prve svetovne vojne, poleg tega pa so v tem času že proizvajali novo vrsto pomorskih min (bile so magnetne in v bistvu preproste), ki so ostale za angleško admirallteto še dolgo skrivnost in zato povzročale precej časa še večjo škodo britanskemu vojnemu in trgovskemu brodogstvu kakor podmornice, katerih delovanje se je dalo omejiti z vojnimi ladjami, ki so začele spremljati konvoje trgovskih ladij, kar se je deloma pokazalo že v prvih tednih vojne vsaj po takratnih Chamberlainovih in Churchillovih besedah, ki naj bi britanski javnosti vrnilo zaupanje v 'nepremagljivost' britanske mornarice. Čeprav so številke potopljenih britanskih ladij še dolgo govorile drugače.

Že takrat je bilo videti, da se usoda druge svetovne vojne ne bo odločila na morju in z britansko blokado Nemčije in da bodo Nemci ostali nepremagljivi, če se ne bo našla na kopnem sila, ki jih bo premagala. Na to silo pa je bilo treba še čakati do 22. junija 1941 in o kateri takrat niti naimanj ni bilo mogoče sklepati, da namerava poseči v nemško-anglofrancoski sponad, saj je imela nenapadljivo pogodbo z Nemčijo in si je v tem času celo vzela nacionalni ozemlji dveh

svojih narodov v mejah nekdanje Poljske. Zato so bile Chamberlainove besede iz septembra 1939 bolj v tolažbo in za pomiritev britanske javnosti kakor izraz dejanskega položaja na kopnem in na morjih. Oglejmo si na primer

CHAMBERLAINOV ORIS ANGLIO-FRANCOSKEGA POLOZAJA

z dne 20. septembra 1939:

'Na zahodni fronti nadaljujejo Francozi s sistematičnim napredovanjem. Dosegli so pomembne strateške položaje in držijo zasedena ozemlja kljub vedno močnejšemu pritisku Nemcev.' (AdG 4244D)

Že ta nedoločen oris položaja na francoski fronti je moral vzbujati dvom v 'pomembnost' francoskih dosežkov. In ker je Chamberlain vedel, da ta neresnica, namenjena za pomiritev javnosti, ne bo mogla večno trajati, je moral omeniti 'tudi vedno večji nemški pritisk', pred katerim se bodo morali Francozi umakniti.

Nemška poročila, ki jih že poznamo, so bila za pomembnost bojev na zahodni fronti resničnejša, saj so govorila, da se prava vojna, vsaj taka ne, kakor je minuli dvajset dni divjala na Poljskem, na zahodu sploh še ni začela, ker je Nemci niso hoteli začeti prvi, Francozi pa tudi ne, ker so čakali, da se bodo Nemci zapodili prvi v 'nepremagljive' utrdbe Maginotove črte, o čemer bomo še govorili.

Podobno vrednost je imela tudi Chamberlainova tolažba o boju proti nemškim podmornicam in potopitvi 'Courageusa', ki je bila prva britanska potopljena vojna ladja in to celo letalonosilka, kar je britanska javnost v tistih dneh še mnogo težje prebolela kakor druge izgube 'nezasčitenega' trgovskega ladjevja:

'Na morju je v toku vojna dejavnost največjih razsežnosti.' je 20. septembra govoril Chamberlain. 'Boj proti nemškim podmornicam je v minulih dveh tednih pokazal zadovoljive rezultate. Po dosedanjih angleških predvidevanjih so Nemci doslej utrpeli izgubo petih ali šestih nemških podmornic...'

Najbrž so bile te izgube samo domnevna predvidevanja, ne zato, ker Nemci o kakih izgubah podmornic v prvih štirinajstih dnevih vojne niso ničesar poročali, pač pa zaradi tega, ker o teh izgubah ne najdemo ničesar v Churchillovih spominih, kjer bi jih Churchill prav gotovo omenil, če bi bile zares potopljene. Najbrž je teh 'pet ali šest podmornic' Chamberlain potreboval, da bi spravil pred angleško javnost vsaj malo v raynotežje izgubo angleške letalonosilke 'Courageus', potopljene v Bristolškem kanalu.

'Courageus je bila ena naših največjih letalonosilk,' pravi Churchill v svojih spominih (str. 200). 'TODA V TISTIH ČASIH POVSEM NEPOGRESLJIVA LADJA.'

'Pripravljeni moramo biti,' je o tem govoril 20. septembra 1939 Chamberlain, 'na občasne udarce usode, med njimi tudi večkrat na tako težke, kakršnega smo doživeli ob izgubi Courageusa.'

Torej je bila ta potopitev pomembna nemški vojni uspeh na morju, obenem pa je v omenjenem Chamberlainovem govoru čutili zaskrbljenost, ki se je lotevala britanske javnosti zaradi potapljanja trgovskih ladij, zaradi katerega bi bila lahko prav kmalu ogrožena tudi preskrba prebivalstva Anglije, zaskrbljenost, ki bo postala še večja, so bo ostala Anglija v boju proti Nemčiji sama, zakaj pravi pomorski boj nemških podmornic se še ni začel. Pričakovati je bilo treba, da bodo Nemci zgradili na stotine in stotine novih podmornic.

'Morali smo računati s tem, da se bo prava podmorniška vojna šele začela čez dvajset, najkasneje čez osemnajst mesecev,' pravi Churchill v svojih spominih (str. 200).

Cepljenje otrok proti kozam

Po tolikih desetletjih, ko smo samo od časa do časa le brali, da so se pojavile koze v tej ali oni azijski ali afriški državi, pa tu in tam kak primer tudi v nekaterih evropskih državah, smo se znašli pred dejstvom, da so se pojavile koze tudi v Jugoslaviji. Res da dovolj daleč od nas, pa vendar dovolj blizu, da je potrebno izvesti nekaj ukrepov, da se jih ubranimo.

Koze so kužna bolezen, ki so nekaj stoletij zahtevale veliko žrtev povsod, kjer so se pojavile. Zato so že zelo zgodaj iskali načine in sredstva, da bi se jih ubranili. Ob koncu 18. stoletja je angleški zdravnik Jenner uspešno zaščitil ljudi pred kozami s tem, da jih je okužil (cepil) s krvjimi kozami, ki so bile za človeka veliko blažje. Na tem njegovem odkritju sloni cepljenje proti kozam, ki je v osnovi še vedno isto, kot je bilo takrat, čeprav se je spremenil in izpopolnil način izdelovanja cepiva, pa tudi tehnika cepljenja je doživela nekatere spremembe. Prav tako je vloga cepljenja v obrambi pred kozami ista — cepljenje je še vedno najbolj zanesljiva zaščita pred okužbo in boleznijo.

Cepljenje proti kozam je pri nas ves čas obvezno. Nekoliko so se občasno spreminjali predpisi, ki določajo skupine prebivalcev, ki se morajo cepiti ter način cepljenja. Sedaj veljavni predpisi zahtevajo pri otrocih prvo cepljenje proti kozam v starosti 6 mesecev do 3 let, ponovno cepljenje pa ob vstopu v šolo in ob koncu obveznega šolanja.

Zaščita, ki jo cepljenje daje, z leti slabi, zato je potrebno ponovno cepljenje, če se koze pojavijo. Zaradi tega, ker je bilo v Jugoslaviji registriranih nekaj obolenj na Kosmetu, se je Izvršni svet naše republike odločil za obvezno zaščitno cepljenje prebivalstva, republiški sekretariat za zdravstvo pa je izdal odredbo o obveznem cepljenju prebivalstva zoper koze. Po tej odredbi morajo biti cepljene vse osebe, ki so stare nad eno leto in v zadnjih dvanajstih mesecih niso bile cepljene. Cepljene ne bodo tiste osebe, ki še niso bile cepljene, pa so starejše od treh let in tiste, pri katerih gre za kako bolezensko stanje, ki

cepljenja ne dopušča ali z drugo besedo, pri katerem je cepljenje kontraindicirano. Zato taka bolezenska stanja z enotnim nazivom imenujemo tudi kontraindikacije.

Kako bomo torej cepili naše otroke? Opravljali bomo vsa cepljenja (DitePer, Polio, ošpice) kot doslej s tem, da bomo pri otrocih, starejših od šest mesecev, dalj v zaporedju cepljenj prednost cepljenju zoper koze. Ko hočemo zaščititi otroke pred kozami, namreč ne smemo pozabiti, da prav tako potrebujejo tudi zaščito pred davico, tetanusom, oslovskim kašljem, paralizo in ošpicami. Zoper koze bomo cepili še vse otroke, stare eno do treh let, ki doslej še niso bili uspešno cepljeni. Razen teh bomo cepili vse tiste otroke, ki niso bili cepljeni zadnjih dvanajst mesecev, pa je bilo prvo cepljenje pri njih že uspešno opravljeno. Brazgotina na mestu prvega cepljenja pokaže, da je bilo prej opravljeno cepljenje uspešno. Ne bomo cepili otrok, ki so starejši od treh let, pa do sedaj še niso bili uspešno cepljeni.

Od vsakega cepljenja izključimo vedno vse otroke, pri katerih obstajajo kontraindikacije za cepljenje, to je otroke, pri katerih bolezensko stanje cepljenja ne dopušča. Tudi pri cepljenju zoper koze upoštevamo take kontraindikacije. Naj jih naštejemo, vsaj tiste, ki so bolj pogoste.

Bolezni, ki jih spremlja zvišana telesna temperatura: to so najbolj pogosto boleznih dihal in največkrat vzrok, da moramo cepljenje odložiti za določen čas;

Kožni izpuščaji, ki so razširjeni po koži, zlasti če so alergične narave, če so prisotni v času cepljenja;

Akutne nalezljive bolezni ves čas trajanja bolezni in rekonvalescence;

Akutne bolezni ledvic in ledvičnih čašic;

Akutne bolezni možgan in možganskih oken ter njihov posledice.

Kontraindikacije za cepljenje vedno ugotavlja zdravnik, ki razen navedenih upošteva še nekatere, ki pa so redke in jih zato tu ne navajam. Na cepljenje je treba pripeljati zato vse otroke, ki morajo biti cepljeni. Če bo zdravnik

ugotovil, da obstaja kontraindikacija za kratek čas, bo predpisal zdravljenje in določil datum cepljenja. V nasprotnem primeru bo zabeležil vzrok, zakaj otrok ni bil cepljen.

Reakcija na prvo cepljenje poznajo skoro vse naše matere. Nekaj dni po cepljenju, običajno 4.—5. dan, se na mestu cepljenja pokaže droben rdeč mozolj, ki se kaj hitro spremeni v mehurček. Osmi dan je ta že obkrožen z drobnim rdečim obročkom, takoj nato se začne delati krasta, v okolici pa se razvije manjša ali večja krožna oteklina. V tem času, tj. 8.—11. dan, se otrok slabo počuti. Nemirno spi, je močno žejen, odklanja hrano in je tudi čez dan nemiren. Ima temperaturo, ki je lahko zelo visoka. Po enajstem dnevu — pri nekaterih že malo prej — ti znaki popuščajo. Otroka držimo v času take splošne reakcije doma, v postelji. Dajemo mu dosti pitja — blag čaj — in pri višji temperaturi kako sredstvo, ki jo ublaži (aminopirin, aspirin). Z jedjo ga ne silimo. Cepna mesta držimo suha in čista s tem, da jih ne močimo in otroku pogosto preoblačimo srajco z dolgimi rokavi. Zdravil na cepna mesta ne dajemo, otroka ne kopamo, temveč ga le umivamo.

Reakcija na ponovno cepljenje je mnogo blažja kot reakcija na prvo cepljenje. Nastopi prej, večinoma že tretji do četrti dan, lahko pa že drugi dan. Tudi sedaj se napravi mozoljček, ki se spremenj v mehurček in nato v krasto. Tudi ta razvoj poteka hitreje in je lahko končan že v enem tednu po cepljenju. Splošni znaki so običajno neznatni, malo zvišana temperatura, slabše počutje. S cepnim mestom ravnamo enako kot pri prvem cepljenju: ga ne močimo, ne mažemo, se ga ne dotikamo in skušamo preprečiti praskanje, saj pogosto otroka močno srbijo.

Kako bomo zaščitili tiste otroke, ki jih po teh navodilih nismo mogli cepiti? Če bi nastopila zanje neposredna nevarnost okužbe, jih bomo cepili pod zaščito posebnih sredstev oziroma jim bomo dali zaščitna sredstva, ki preprečijo okužbo za določen čas.

doc. dr. Zdenka Humar

Na Jesenicah nagradno žrebanje Špecerije Bled

Ko so junija 1969. leta odprli na Jesenicah v Supermarketu Union novo trgovino Špecerije Bled z bifejem in avtomatskim kegljiščem, sploh niso predvidevali, da bo v tako kratkem času postala trgovina ena izmed najbolj obiskanih in da bo v trgovini promet iz meseca v mesec naraščal. Ne le zaradi tega, ker je trgovina v bližini železniške in avtobusne postaje, v bližini mnogih stanovanjskih hiš, tudi zaradi hitre in dobre postrežbe in dobre zaloge, je v trgovini vedno polno kupcev.

Zaradi izredno dobrega obiska in zaradi tega, da bi izkoristili skladiščne prostore, so se odločili, da bodo z manjšo adaptacijo napravili tudi manjšo pivnico. Upajo, da bodo z deli kmalu začeli.

Delavski svet Špecerije Bled se je prav na podlagi ugotovitev, da jeseniška poslovalnica dosega vedno lepše in boljše uspehe, odločil, da organizira nagradno žre-

banje žetonov kave Špecerije prav na Jesenicah. Zanimanje za žrebanje je med potrošniki veliko zato smo prosili poslovalnjo Špecerije Bled na Jesenicah, tovarnar Brce Lovrota za razgovor o samem žrebanju:

»Žrebanje bo v soboto, 8. aprila, ob 17. uri pred našo poslovalnico na Jesenicah. Na žrebanju, ki smo ga organizirali ob 15-letnici podjetja, bomo izžrebali 20 nagrad za potovanje in 14-dnevno letovanje na morju za eno osebo ter eno nagrado za potovanje s letalom Inex Adria v Moskvo in nazaj. Ob tej priložnosti bomo povabili tudi enega jeseniških hokejistov in mu ob 15-letnici našega podjetja podarili 5000 dinarjev za gradnjo strehe na drsalniški pod Mežakljo.

Poleg tega smo tudi sklenili da bomo ob praznovanju naše 15-letnice ves denar, ki je namenjen za praznovanje, podelili v obliki raznih nagrad podelili potrošnikom.

Na Jesenicah za akcijo Očistimo Slovenijo

Na zadnji seji turističnega društva Jesenice so se pogovorili o pripravah na občni zbor društva, ki bo 7. aprila. Na občnem zboru bodo 20 stanovalcem stolpnice 4a na Cesti maršala Tita podelili pismena priznanja za izredno prizadevanje pri olepšavi mesta v lanskem letu.

Na seji so sklenili, da se bodo aktivno vključili v akcijo Očistimo Slovenijo, za katero je dala pobudo turistič-

na zveza Slovenije. V okviru te akcije bodo pregledali mesto Jesenice in okolico, posebno pa bodo skušali urejati tista mesta, ki so najbolj onesnažena.

Razen tega bodo člani turističnega društva uredili sprehajalno stezo na Razgledni poti, nadaljevali z akcijo Lepe rože in ob koncu naj bodo prizadevnim podelili priznanja.

B. Blenk

IV. republiško srečanje pionirjev prometnikov

Mladi prometniki se bodo letos 3. junija pomerili v prometnih veščinah in poznavanju predpisov na IV. republiškem srečanju v Murški Soboti. Srečanje pionirjev prometnikov bo pod pokroviteljstvom avto-moto društva Štefan Kovač iz Murske Sobotice. Tekmovanje in srečanje se lahko udeleži neomejeno število mladine in predvsem pionirjev prometnikov. Tekmovalce in delegate za srečanje lahko prijavijo vsi pionirski odredi, DPM, občinske komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu, vse druge pionirske organizacije ter posamezni krožki. Na tekmovanju bodo najbolj zanimiva in tudi najbolj številna kviz tekmovanja. Mladi tekmovalci bodo nabirali točke na orientacijskem pohodu, pri reševanju prometnih položajev ter z odgovori na vprašanja. Kaj več o prometu.

Zadnji rok za prijavo je 15. maj 1972. Prijave mladih pro-

metnikov pa sprejema občinska zveza DPM Murska Sobotica, Korenčičeva 10. Najboljša tekmovalna vrsta na tem tekmovanju bo prejel pokal in trajno last. Prvi trije najboljši tekmovalci v vsaki disciplini pa bodo prejeli praktična darila.

B. Novšak

Ijubljanska banka

Sodelujejo EMO CELJE
JELOVICA ŠK. LOKA
MIZAR VOLČJA DRAGA

POPUSTI V PAVILJONU

murha

3%

STAVBNO POHIŠTVO

5%

PEČI EMO
ZA CENTRALNO
KURJAVO

GORENJSKI SEJEM
V KRANJU OD 8. - 17. APRILA

Bil je prvi april

Vsi, ki ste prebirali sobotno številka Glasa, ste se najbrž prej ali slej spomnili, da je bil v soboto prvi april. Čeprav se tistim, ki se ukvarjajo z obveščanjem javnosti tudi med letom lahko včasih naredi, da je kakšen sestavek bolj »prvoaprilski«, pa se je večina v soboto še posebej potrudila. Tudi v Glasu smo se, saj smo objavili tele iz trte izvirne vesti:

Vest pod naslovom Precej več denarja za gorenjsko cesto smo objavili na 3. strani. Vse kar je v sestavku zapisano v obremenitvi gorenjske ceste, je res. In tudi to, da ni moč pričakovati, da bi do 1975. leta začeli graditi gorenjsko avto cesto in predor pod Karavankami. Bosa pa je tista o milijardi dinarjev več kot je bilo predvideno, o ureditvi vseh kritičnih odsekov in o sredstvih za gradnjo še enega pasu na gaštevskem klancu.

Na 5. strani zgoraj, kjer smo zapisali, da so v soboto začeli asfaltirati kranjsko obvoznico, je bila le želja. In tudi tisto o skorajšnji obnovi celotnega odseka ceste od Bitenjskega Sražišča do križišča na Laborah smo sami »pogruntili«.

Sestavek Končno knjižnica na Bledu smo objavili na 7. strani. Res je, da bi bila knjižnica na Bledu še kako

potrebna. Nič pa ne vemo o tem, da bi se že dogovorili glede prostora in o sredstvih. A. Z.

Železnice v Poljansko dolino, vsaj za zdaj, še ne bo. Vest pod tem naslovom na sedmi strani sobotne številke Glasa je bila namreč tudi le prvoaprilski raka. Zato kar brez skrbi. Poljanci, še se boste vozili iz Gorenje vasi do Skofje Loke po pol ure, še vam bo vroče po natrpanih avtobusih, pa tudi Sovodenčanov vlak ne bo rešil prahu, ki ga požirajo ob makadamski cesti. J. G.

»Z vesoljskim oporiščem blizu Kranja ne bo nič! To je prvoaprilski potegavščina,« so nam pisali bralci iz Podbrezje. In čisto prav imajo. Raketno izstrelišče, ki naj bi ga gradila NASA, med vase-ma Bitnje in Kranj, je bilo potegavščina. Prizadeti kmetje naj torej kar mirno spijo, saj bo letošnji pridelek nemoteno dozorel. Res pa je, da raka ni brez globlje osti. Z njo smo hoteli opozoriti, kako tihkomiselnina in kratkovidna je politika pozidavanja rodovitnih površin, ki jih marsikje brezbrizno žrtvujemo betonu. Nekoč se nam bo takšno ravnanje še krepko otepalo. I. G.

Življenjski in delovni jubilej Štefana Razingerja

»Ja«, so rekli pri Pangavu na Blejski Dobravi pri Jesenicah, »ja, ampak ata so jo pravkar čez polje mahnili. Jih bo deklíč poklical.«

Beseda, dve z gospodinjo in deklíč se je vrnil ves zasopel, ker so »ata tako hiteli, da sem jih komaj dohajala.«

»Od gasilcev so bili zadnjič tu in diplome so mu prinesli,« de gospodinja in zastane, kajti ata so že na pragu.

»Dober dan,« pravi krepko, a v rahli zadregi postaven možakar, sivih las in kratkih brk. Zdaj in tudj večkrat potem si moram nenehno ponavljati, da imajo Panganov ata 90 let. Z ničemer ne pokažejo, da živijo v visoki starosti. Kretnje so resda umirjene, a ne počasne, hrbet ni starčevsko upognjen, ampak rahlo skrčen, govorica umirjena in tekoča. Štefan Razinger ima izvrsten spomin in kar hud je, če ga izda ob nekaterih nepomembnih letnicah. Nič godrnjavega ni v njem, nič betežnega. Niti z besedo ne omenja, da bi mu bilo kdaj težko in hudo, tako hudo, da ne bi bilo vredno živeti. Le ob obujenih spominih na ženo, ki jo je imel zelo rad in ki mu je rodila devet otrok in potem še mlada umrla, se mu zarose oči. Spomini, ki nikoli ne zamro.

»Letos, 26. decembra, bom res star devetdeset let,« se smehlja, kot da bi vedel, da mu jih nismo toliko prisodili. »Z Blejske Dobreve sem doma, a k tej hiši, k Pangavu, sem se bil priženil. Delal sem doma na kmetiji, potem nekaj let v tovarni na Blejski Dobravi in deset let v Železarni na Javorniku.«

»Kako je bilo včasih na Blejski Dobravi?« nenamerno zvišam glas, a me hudomušno ošine s pogledom, češ »le čemu tako vpíješ.«

»Spominjam se še časov, ko je bilo na Blejski Dobravi le 27 hišnih števil, kmetje in kajzarji, le dva sta delala pri plavžih na Jesenicah. Tedaj so bili nekateri zaposleni tudi v savskih jamah, kjer so kopali rudo. Ljudje so živeli

od poljedelstva in živinoreje, doma tkali platno itd. Skoraj vsi pa so bili tudi čebelarji in čebelarstvo ima na Blejski Dobravi zagotovo svojo tradicijo. Sam sem bil med tistimi, ki smo na Dobravi ustanovili podružnico čebelarskega društva.

Stefan Razinger

Naša hiša je bila zelo stara, iz leta 1775, vendar se spominjam, da je imela Suštarjeva hiša na tramovih vrezano letnico 1710. Tedaj še ni bilo železnice in hiše so stale le tja do sedanje železniške postaje.«

»Bili ste tudi med prvimi, kj so na Blejski Dobravi ustanovili gasilsko društvo.«

»Stirje smo bili in majhno brizgalno smo imeli. Sam sem ustanovil gasilsko društvo na Blejski Dobravi in od tega je prav letos 70 let. Delali smo od 1905. leta, a letnica ustanovitve našega društva je 1908, ker smo se šele tri leta pozneje prijavili. Sodelovali smo pri vseh požarih na vasi in odhajali pomagat tudi drugim gasilcem na Bled in v druge kraje. Ves popoldan in vso noč smo na Bledu gasili tedaj, ko je bil tisti največji požar na Bledu. Veliko je bilo tudi gozdnih požarov, na Mežaklji in drugod.«

»Ob vašem letošnjem delovnem jubileju...« s nagra-

dili z lepo diplomom in ministurnim gasilnim aparatom. Ste jih bili veseli?«

»Oja,« se zadovoljno in srečno smehlja Panganov ata in ponosno ogleduje priznanja.

»Povejte, ali vam je bilo kdaj še posebno hudo?«

»To pa že ne! Na kmetiji sem »gor zrasel« in na kmetih nismo bili nikoli lačni. Pa tudi drugače ni bilo nikoli pretežko,« odkimava z glavo.«

»In zdaj, kako živite?«

»Kako drugače kot dobro, ko pa imam tako dobro gospodinjo. Berem še vedno, a manj kot včasih. Nekdaj sem zares veliko prebral.«

»Kaj pa zdravje? Ste bili vedno tako čili in trdni?«

»Ne spominjam se, da bi bil kdaj resno zbolel. Zmerno sem živel, nikoli nisem pil, kadil pa le nekaj časa. Tedaj, ko sem se še ukvarjal s čebelarstvom, ja, tedaj sem največ pokadil. Zaradi čebel, veste, dim jih odganja.«

»In kaj si najbolj želite? Kakšna je vaša največja želja?« zdaj mu je nerodno, z roko gladi lase in prvič ne ve, kaj bi dejal.

»V Ziljsko dolino bi rad šel,« pravi počasi, »v kraj, kjer je grob nekega generala, pri katerem sem dve leti služil. In Ziljska dolina je tako zelo lepa.«

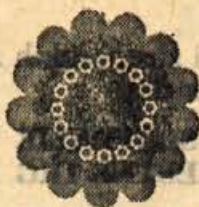
Ob slovesu kar ni vedel, kaj bi še dejal, s čim bi še postregel. Obiska je bil resnično zelo vesel, Panganov ata, krepak 90-letnik, vse življenje dosledno pošten in delaven mož.

Tako krepko mi je ob slovesu stisnil roko, tako široko se je nasmehnil in tako trdno in vztrajno je stal na pragu, da sem se morala spet in spet opominjati, da jih nima sedemdeset, ampak devetdeset.

»Se nekaj dni morda bom živel,« ste dejali. Ampak pri tem ste se preveč prešerno zasmejali in hudomušno pomežiknili, da bi me prepričali.

D. Sedej

Vsaki 6 sekund se nekdo obrne na BEATE UHSE

Beate Uhse je največja specializirana trgovina tega kontinenta za zakonsko higieno in spolnost, ki vam rada svetuje v zvezi z vsemi vprašanji življenja v dvoje.

OBIŠČITE NAS NA GORENJSKE POMLADNEM SEJMU

od 8. do 17. aprila v Savskem logu, hala A

Po sejmu na vsa vprašanja radi odgovarjamo na naslov Ljubljana, p. p. 554 in v naši novi prodajalni v Lipnici (Leibnitz) Avstrija, Dr. Leo-Kleingasse 3.

Beate Uhse

**Pravkar sta
izšla tretji
in četrti
roman
iz ciklusa
CAROVNICA
Z GRIČA:**

TEKMICA MARIJE TEREZIJE — I. knjiga
TEKMICA MARIJE TEREZIJE — II. knjiga
DVORNE SPLETKE — I. knjiga
DVORNE SPLETKE — II. knjiga

V OBEH ROMANIH PISATELJICE ZAGORKE SE PRIZORISCE DOGAJANJA PRESILI NA AVSTRIJSKI CESARSKI DVOR. BRALEC SREČA VEČNO ZASKRBLJENO CESARICO MARIJO TEREZIJO, ŽENSKO NENAVADNE TRMOGLAVOSTI IN NEDOSLEDNOSTI, NJENEGA VLADARSKEGA ZADOVOLJSTVA NE KALIJO SAMO POLITICNI SKANDALI, TEMVEČ TUDI PROBLEMI V DINASTIJI SAMI. KNJIGE SO BILE NAPISANE Z MOJSTRSKO ROKO IN LJUBITELJEV VZNEMIRLJIVIH ROMANTICNO PUSTOLOVSKIH ROMANOV NIKAKOR NE BODO RAZOCARALE.

CENA ZA KNJIGI TEKMICA MARIJE TEREZIJE I—II JE 130 din,
ZA DVORNE SPLETKE I—II pa 110 din.

HKRATI ZALOŽBA OPOZARJA, DA IMA NA ZALOGI LE SE OMEJENO ŠTEVILO PRVIH DVEH ROMANOV:

SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — I. knjiga
SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — II. knjiga
MALLEUS MALEFICARUM — I. knjiga
MALLEUS MALEFICARUM — II. knjiga

Cena za knjigi Skrivnost krvavega mostu I—II je 96 din,
za Malleus maleficarum I—II pa 104 din.

Knjige so na voljo v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe, naročila pa sprejema tudi uprava na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

SLOVENIJA LES
LJUBLJANA

**Na gorenjskem sejmu
prikazuje in prodaja
v paviljonu A**

3 X

**komponibilni
program**

marie

e - program - barbara

**Stanovanjsko
pohištvo 5% popust**
**Stavbeno
pohištvo**

**Keramične obloge
Gradbeni material**

Dostava na dom

**Za stanovanjsko pohištvo
Kredit do 10.000 din**

Ljubljanska banka

mali oglasi

PRODAM

Prodajam KOSILNICO rapid. Zg. Lipnica 16, Kamna Gorica 1765
Prodajam nad 400 kg težko KOBILO, vjajeno vseh del, in SEMENSKI KROMPIR igor. Gorenja vas — Rateče 45, Skofja Loka 1766

Prodajam semenski in jedilni KROMPIR cvetnik. Sr. Bitnje 40, Zabrnica 1767
Prodajam SADILEC krompirja. Lahovče 23 1768

Prodajam železniške TIRNICE, primerne za gradnjo hleva. Naslov v oglasnem oddelku 1769

Prodajam LATE ali BANKI NE. Luže 12 1770

Prodajam SEMENSKI KROMPIR igor in ročno SLAMOREZNIČO. Zalog 45, Cerklje 1771

Prodajam SEMENSKI KROMPIR cvetnik in PRASICE (mladiče) pasme landras primerne za dopitanje ali za plemenac. Naslov v oglasnem oddelku 1772

Prodajam SEMENSKI KROMPIR cvetnik. Naklo 100 1773

Prodajam 300 kg težkega BILA. Bašelj 9, Preddvor 1774

Prodajam v devetem mesecu prejo KRAVO bohinjko. Sp. Bitnje 1 1775

Prodajam SIVALNI STROJ in PEČ na drva za v kopalnico. Golniška 17, Krokica 1776

Prodajam POROLIT (opeka za oblaganje). Pogačar, Mošnje 44, Radovljica 1777

Ugodno prodajam dobro ohranjeno HARMONIKO z lesenim ohišjem. Ogled od 15. ure dalje. Preska 47, Medvode 1778

Prodajam SEME črne detelje. Hraše 1, Preddvor 1779

Prodajam KLJUKO za vleko prikolice fiat 124, kuhinjsko DELOVNO MIZO — pulf, PEC na olje — podstavek za kopalnico. Bled, telefon 77-740 1780

Prodajam 4 m² SUHIH HRASTOVIH DESK, debeline

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefon: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, matična in naročniška služba 22-152. — Naročni. ne: letna 32, polletna 16, cena za eno številko 30 para Mali oglas: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

5 x 3 cm. Ogled v soboto in nedeljo od 8. do 9. ure v Lešah 32, Trzic

Prodajam PLEMENSKEGA BIKA. Zg. Besnica 44

Prodajam novo stanovanjsko PRIKOLICO adria (4 ležišča). Kranj, Partizanska 19a 1791

KUPIM

Kupim rabljene DESKE ali »krajnike« za barako. Telefon 23-931, Kranj 1781

Kupim suh hrastov rezan LES. Hafner Franc, mizar, Zasavska 2, Kranj 1782

MOTORNIA VOZILA

Prodajam SKODO, letnik 1967. Udir Nande, Kamna Gorica 64 1783

Ugodno prodajam osebni avto FIAT 1100 v voznem stanju, letnik 1955. Kranj, Staneta Zagarja 34 1784

Prodajam PONY EXPRES. Cirče, Gregoričeva 17, Kranj 1785

STANOVANJA

Iščem SOBO in KUHINJO v Kranju ali Radovljici. Dam 1000 din nagrade in plačam za eno leto naprej. Lazar Drago, Moša Pijade 11, Kranj 1746

Iščem SOBO in KUHINJO ali večjo sobo v Kranju ali okolici. Kavčič Dane, Zlato polje 2, Kranj 1786

Zaročenca iščeta SOBO v Kranju, najraje v centru. Ponudbe poslati pod »cvetličarica« 1787

Iščem SKROMNO SOBO v Kranju. Ponudbe pod šifro poštena.

POSESTI

Kupim nedograjeno stanovanjsko HISO, lahko samo do prve plošče ali tudi starejšo skromno HISICO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod »zanesljiv plačnik« 1788

ZAPOSLOTIVE

Takoj zaposlim DELAVCE za polaganje parketa, lahko tudi iz okolice Skofje Loke ali Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 1789

OSTALO

Izjavljam, da nisem plačnik dolgov moje žene Jerala Ljudmille iz Sr. vasi 6, Begunje. Jerala Franc, Srednja vas 6, Begunje 1790

KINO

Kranj CENTER

5. aprila jug. film LOV NA JELENE ob 16., 18. in 20. uri

6. aprila jug. film LOV NA JELENE ob 16., 18. in 20. uri

7. aprila amer. barv. film MOZ, KI GA NE UBIJES LAHKO ob 16., 18. in 20. uri, premiera franc.-špan. barv. filma CERVANTES ob 22. uri

Kranj STORŽIC

5. aprila japonski film NANAMI — PEKLENSKA LJUBEZEN ob 16., 18. in 20. uri

6. aprila amer. film STAN IN OLIO PRODAJATA MISOLOVKE ob 16., 18. in 20. uri

7. aprila jug. film LOV NA JELENE ob 16., 18. in 20. uri

Kamnik DOM

5. aprila amer. barv. film ZALJUBLJENE ZENSKE ob 18. in 20. uri

6. aprila amer. barv. film ZALJUBLJENE ZENSKE ob 18. in 20. uri

Trzic

6. aprila premiera ameriškega barv. filma ZAROTNIKI ob 18. in 20. uri

7. aprila amer. barv. film ZAROTNIKI ob 18. in 20. uri

Skofja Loka SORA

5. aprila angl. barv. film OPERACIJA GROM ob 18. in 20. uri

6. aprila švedski barv. film PIKA NOGAVICKA ob 18. in 20. uri

7. aprila švedski barv. film PIKA NOGAVICKA ob 18. uri, amer. barv. film ROP BREZ PLENA ob 20. uri

Železniki OBZORJE

5. aprila amer. barv. film ROP BREZ PLENA ob 20. uri

7. aprila angl. barv. film OPERACIJA GROM ob 20. uri

Radovljica

5. aprila angl. barv. film PREGON ZA PRICO ob 18. uri, amer. barv. film DEVICA IN CIGAN ob 20. uri

6. aprila amer. barv. film GREH OCETA MARIJE ob 20. uri

7. aprila amer. barv. film DEVICA IN CIGAN ob 20. uri

Jesenice RADIO

5. aprila franc. barv. film KDO JE MORILEC?

6. aprila amer. film VDOVA IZ WAGON GAPA

7. aprila italij.-nemški barv. film SMRT TRKA DVAKRAT

Jesenice PLAVZ

5. aprila amer. film VDOVA IZ WAGON GAPA

6. aprila franc. barv. film POSODI ZENO PRIJATELJU

7. aprila franc. barv. film POSODI ZENO PRIJATELJU

Dovje Mojstrana

5. aprila amer. barv. film V ZNAMENJU REVOLVERJA

Kranjska gora

6. aprila amer. barv. film KDO JE MORILEC?

Javornik DELAVSKI DOM

5. aprila franc. barv. film POSODI ZENO PRIJATELJU

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO

Begunje na Gorenjskem

razpisuje za 9. aprila od 8. do 9. ure za družbeni sektor, od 9. do 10. ure za privatni sektor

v gasilskem domu

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnega avtomobila kombi IMV 1009.

Točajko

za stalno delovno razmerje sprejme delovna skupnost Restavracija Park Kranj.

Informacije in prošnje pošljite na gornji naslov.

Zahvala

Po dolgotrajni bolezni je dotrpela ljubljena žena, mama, teta in stara mama

Manca Roblek

Hladnikova mama

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje, se od nje poslovili in jo spremili na zadnji poti, vsem za izrečeno sožalje, č. g. župniku Jegliču, sosedom, sorodnikom in znancem, Komunalnemu servisu in Vino Kranj za podarjene vence.

Zalujoči: mož Stanko, sinovi Stanko ter Ludvik in Tone z družinama, hčerke Tončka, Majdka z družino in Mici z možem

Bašelj, Preddvor, Breg. Avstrija, 27. marca 1972

Zahvala

Ob bridki izgubi

Frančiške Bertoncclj

Pirčeve mame iz Podblice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za darovano cvetje in tistim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala tudi dr. Bajžlju za zdravljenje in g. župniku za lep pogreb.

Se enkrat lepa hvala vsem.

Zalujoči: hčerke in sin z družinami

Podnart, Jesenice, Kranj, Podblica, 31. marca 1972

Zahvala

V našem domu je zavladala tišina, ker v njem ni več čutiti dobrote naše skrbne mame, babice, tašče, sestre in tete

Jerice Debelak

V težkih dneh se moramo najprej zahvaliti primariju bolnice Golnik dr. Bogčanu Dolencu, dr. Thalerju in strežnemu osebju, osebnemu zdravniku dr. Milanu Udirju, ki so ji dali upanje in ji podaljšali življenje za nekaj srečnih dni. Nadalje smo se dolžni zahvaliti dr. Grebenškovi in dr. Krumpstru, ki sta ji v zadnjem trenutku skušala rešiti življenje. Nadalje smo dolžni globoko zahvaliti vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prav posebno pa še našim dobrim sosedom, ki so nam priskočili na pomoč, govorniku ob odprtem grobu gospodu župniku Slapšaku za besede slovesa, organizaciji ZVVI in RK, sodelavcem Tekstilnega centra — cnoti šol in osemletke Simona Jenka za spremstvo pri pogrebu in vsem, ki so ji prinesli toliko lepega cvetja. Zahvaljujemo se vsem, ki so našo najdražjo mamo spoštovali, ji v življenju in stiski pomagali in jo pospremili k zadnjemu počitku.

Zalujoči: sin Marjan in hčerka Martina z družinama v imenu vsega sorodstva

Kranj, 31. marca 1972

Zahvala

Ob težki in boleči izgubi našega predragega brata in strica

Poldeta Drmota

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sodelavcem obrata Iskra Otoče, članom ZB NOV Ljubno-Otoče, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu. Še posebno zahvalo smo dolžni dr. Milanu Cehu, ki mu je lajšal zadnje dni življenja, g. Brumatovi, Jezerškovi in Ovsenikovi za pomoč v težkih dneh.

Zalujoči: sestre Mici, Anica, Elca in Tilka, bratje Ciril, Slavko in Tone ter drugo sorodstvo

Koroška Bela, Kranj, Gorenja vas, Naklo, 2. aprila 1972

Zahvala

Ob bridki izgubi naše drage mame

Alojzije Copot

gospodinje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so se poslovlili od mame in jo spremili na njeni zadnji poti. Naša iskrena zahvala vsem, ki ste nam pomagali, podarili cvetje in nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se č. gospodu duhovniku za spremstvo in tople poslovilne besede.

Zalujoči: mož Martin, hčerka Marica iz Kranja, Ivanka in sin Jože iz Kanade

Kranj, 3. aprila 1972

Zahvala

Ob izgubi dragega očeta, starega očeta in strica

Petra Novaka

se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje in pomoč ob težkih trenutkih vsem sosedom, botrom, sorodnikom, prijateljem in znancem ter za spremstvo na njegovi zadnji poti in za darovano cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni ž. g. župniku iz Hrastja in Šenčurja, dr. Novaku za dolgotrajno zdravljenje, vokalnemu kvintetu Gorenjci. Hvala tudi kolektivom Elektro, Gorenjska oblačila, Iskra in gasilec za podarjene vence.

Zalujoči sinovi in hčerke

Prebačevo, 30. marca 1972

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, očeta in tasta

Leopolda Drmota

se iskreno zahvaljujemo družbenopolitičnim organizacijam in sodelavcem kolektiva Iskra Otoče, Sava Kranj, tov. profesorju Brinovcu, dijakom I. a raz. Gimnazije Kranj, znancem in vaščanom. Posebno zahvalo izrekamo dr. Žiliču Marjanu za vso pomoč ob bolezi pokojnika. Zahvaljujemo se vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij za izrečene poslovilne besede ob odprtem grobu. Posebna hvala sosedom Markeljnovim, Mubijevim in Berčičevim za pomoč v težkih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala za darovano cvetje, vence in izrečena sožalja.

Zalujoči: žena Pavla, hčerki Lina in Poldka z možem Marjanom

Otoče, 29. marca 1972

Nadvse žalostni sporočamo, da nas je v 79. letu za vedno zapustila naša draga in ljubljenka žena, mama, stara mama, sestra, teta in svakinja

Ivana Zplotnik roj. Justin

Klemenčeva mama

Od nje se bomo poslovili v sredo, 5. aprila, ob 15.30 izpred njenega doma na pokopališče v Goriče.

Zalujoči: mož Karel z otroki v imenu vsega sorodstva

Letence pri Gošnjaku, 3. aprila 1972

nesreče

ZADEL KOLESARKO

Na Gorenjesavski cesti v Kranju se je v četrtek, 30. marca nekaj pred deseto uro zvečer pripetila prometna nezgodna zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Jože Knific iz Zg. Besnice je vozil od savskega mostu proti Besnici. Ko je dohitel kolesarko Ivano Jenko, je s sprednjim delom odbilja zadela v zadnji del kolesa in odvrnil po cesti. Jenko Ivano so s hujšimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Skode na vozilih je za 12.000 din.

NENADOMA CEZ CESTO

V petek, 31. marca, nekaj po osmi uri zvečer je na cesti prvega reda v Dovjem v bližini avtobusnega postajališča voznik osebnega avtomobila Vinko Bertoncely z Belce zadela 66-letno Franco Izda iz Mojstrane. Nesreča se je pripetila, ko je Franca Izda prečkala cesto, ne da bi se prepričala, če je cesta prosta. V nesreči je bila lažje ranjena in so jo prepeljali v jeseniško bolnišnico.

OTROCI NA CESTI

Na Prešernovi cesti na Bledu je v soboto, 1. aprila, zjutraj voznik avtobusa Anton Rožič z Miklavža v bližini trgovine Železnina prehitel skupino otrok, ki so hodili po desni strani ceste. Avtobus je z zadnjim delom oplazil 8-letno Barbaro Zvan. Otrok je bil v nesreči lažje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PREHITRA VOZnja

Na cesti prvega reda na Ljubelju je voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije Peter Petkoff vozil od Ljubelja proti Podljubelju s preveliko hitrostjo. V levem ovinku pri Begunjskem plazu je njegov avtomobil zaneslo v levo in poskušal prečrtniti cesto. Voznik se je ustavil ob telefonskem droggu. Voznika so hudo ranjenega prepeljali v jeseniško bolnišnico. Skode na vozilu je za okoli 21.000 din.

NENADOMA ZAVIL V LEVO

Na Ljubljanski cesti na Bledu je v nedeljo, 2. aprila, ob pol osmih zvečer voznik osebnega avtomobila Ivan Ferjan iz Sela pri Bledu vozil od Lesc proti Bledu. Pri gostilni Union pa mu je iz nasprotne smeri privozil in pred njim nenadoma zavil v levo voznik pony ekspresa Drago Vrevc z Bleda. Voznik Ferjan kljub zaviranju ni mogel preprečiti trčenja. Vrevc je ranjenega prepeljali v jeseniško bolnišnico.

ljubljska banka**Zavrnjene prijave**

Občinsko javno tožilstvo Domžale, ki opravlja delo za območje občin Kamnik in Domžale, je od 728 prijav zoper storilce zavrnilo 191 prijav, ker naznanjena dejanja niso predstavljala kaznivega dejanja. Zavrnjene prijave so vsebovale predvsem podatke o prometnih nesrečah, ki so nastale po krivdi samega poškodovanega udeleženca v prometu. Občinsko javno tožilstvo je v 188 primerih predlagalo preiskovalna dejanja. Za dvesto primerov je tožilstvo zavrnilo podatke prek organov za notranje zadeve, zdravstvenih zavodov, zavodov za zaposlovanje in delovnih organizacij. J. V.

Sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je v 77. letu starosti za vedno zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, sestra in teta

Marija Markič

po domače Jurjeva mama

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 6. 4. 1972, ob 16. uri izpred hiše žalosti Visoko 12 na pokopališču v Senčur.

Zalujoči: mož Anton, sin Francelj, hčerki Tončka in Helena z družinama, sestra Francka, brat Andrej in drugo sorodstvo

Visoko, Kranj, Cleveland, Senčur, Pristava, St. Avojd, 4. aprila 1972

Pogovor tedna

Jelka Jocif:

Prvi učitelj oče

Zimska belina se neopazno umika sončnim pomladnim dnevom. Le še nekaj tekmovalj in tudi naši najboljši smučarji bodo za nekaj časa zapustili zasnežena pobočja. Pogovarjali smo se s 17-letno dijakinjo kranjske gimnazije Jelko Jocif, ki je že tretje leto članica mladinske državne reprezentance.

Se spominjaš prvih korakov na smučeh? Kakšna je bila pot do prvih uspehov?

»Za smučanje so me že zelo majhno navdušili starši. Prvič sem tekmovala na Vinogradu pod Šmarjetno goro. Leta 1963 sem začela resno trenirati, v osmem razredu pa sem dosegla prvi večji uspeh, na državnem prvenstvu sem bila prva v smuku.«

Sportnik se gotovo rad spominja svojega prvega učitelja. Imaš vzornika?

»Moj prvi učitelj je bil oče, nato me je začela trenirati Meta Oblak, ki je bila tudi sama članica državne reprezentance. Ona me je še bolj navdušila za smučanje. Doma so mi vedno dajali za zgled Majdo Ankele, pa tudi sama sem občudovala najboljše smučarje. Vendar pa naše možnosti niso dovolj velike, da bi smučarji dosegali uspehe v svetovnem merilu. Moja prva skrb je šola in poklic, ker vem, da po končani karieri od smučanja ne bom mogla živeti. Opustila pa ga ne bom nikoli. Ko ne bom več tekmovala, mi bo še vedno najbolj priljubljena rekreacija.«

Pri katerem klubu treniraš?

»Pri Olimpiji!«

Na balkanskem prvenstvu si bila v slalomu druga, na državnem prvenstvu pa druga v slalomu in tretja v veleslalomu.

Letos sem imela doslej največ treninga. Jeseni in med počitnicami smo s klubom trenirali v Avstriji. Smučam pa vsako soboto in nedeljo. Tudi v šoli me profesorji razumejo in zato nimam težav z nastopi, vendar pa zato nimam nikakršnih privilegijev.«

Kako pa je s treningom poleti?

»Poleti treniram sama. Klub ima sicer treninge tudi poleti, vendar se mi ne splača voziti v Ljubljano. Poleti smučamo na plazu na Vršču. Drugače pa treniram tudi rokomet, potkusila pa sem se tudi s tenisom.«

Nastopala si tudi v tujini. Kakšen je stik s tujimi tekmovalci?

»Da, letos sem bila v Grindelwaldu, St. Gervaisu, na Češkem in pred kratkim na balkanskem prvenstvu v Bolgariji. Najraje nastopam na Češkem, ker čutiš, da te imajo tam ljudje radi. Na tekmovaljih v tujini imamo največ stika s Američankami, Kanadčankami in Švicarkami. Francozinje in Avstrijke pa so preveč vzvišene in nedostopne.«

Kaj ti smučanje pomeni? Imaš vse tri discipline enako rada?

»Če bi se tega, ko sem se navdušila za smučanje, navdušila za kak drug šport, bi morda bila sedaj nanj tako navezana kot sem na smučanje. Lepoto, ki je v njem skrita, lahko občutiš tudi, če ne tekmuješ. Kot tekmovalci pa lahko čutiš nekaj izrednega, ker se za to trudiš. Najraje imam slalom, ker je zelo ritmičen in zahteva izredno koncentracijo in reflekse. Potrebno je tudi dobro poznavanje tehnike. Vozila sem le malo pravih smukov, pa tudi ko treniram, največkrat vadim slalom in veleslalom.«

Ima naša javnost pravičen odnos do športa?

»Ljudje ne poznajo razmer, zato so njihove kritike enostranske in nepravilne. Ne vedo, da so pogolji, v katerih vadijo naši smučarji, slabi. Vse preveč gledajo le na to, kdo je bil prvi in kdo zadnji.«

D. Kikelj

Štirje Kranjčani v Barceloni

V Barceloni v Španiji je bil vaterpolski turnir državnih reprezentanc do 18. leta starosti, na katerem je sodelovalo šest ekip. V reprezentanci Jugoslavije so igrali tudi trije Kranjčani: Zmago Malavašič, Karlo Švarc in Tugo Vidic. Trener reprezentance pa je bil Peter Didic. To je nedvomno lepo priznanje za marljiv kranjski vaterpolski kolektiv. J. J.

Harinski prvak Gorenjske

Na letošnjem brzopoteznem prvenstvu Gorenjske v šahu je nastopilo 20 najboljših šahistov iz šahovskih društev Lesce, Borec Kranj, Jesenice, Tržič, Senčur, Tekstilindus Kranj in Sava Kranj. Brzopotezni turnir je organizirala šahovska podzveza Gorenjske Radovljica v družbenem centru Lesce.

Vrstni red: 1. Harinski 16 točk, 2. Mali 15 (oba SD Lesce), 3. Krničar (SD Jesenice) 14, 4. Matjašič (SD Borec Kranj) 13,5, 5.—6. Naglič (SD Borec) in Prestrl (SD Lesce) 13, 7. Vidmar (SD Lesce) 12, 8.—9. Jan (SD Jesenice) in Rabič (SD Senčur) 10,5 točk itd.

Na turnirju je nastopilo 20 šahistov, prvi štirje so se uvrstili na brzopotezno prvenstvo Slovenije.

D. Šiftar

Občni zbor Kondorja na Godešiču

Na rednem letnem občnem zboru športnega društva Kondor iz Godešiča so ugotovili, da so njihovi športniki dosegli najboljše rezultate v namiznem tenisu, saj so osvojili tretje mesto v peti slovenski ligi, ter nogometu, ki so zavzeli drugo mesto v jesenskem delu prvenstva sorske nogometne lige. Večje težave so imeli sankaci, ki so se lahko udeležili le tekem v Sori in Selcah.

S prostovoljnimi delom so uredili nogometno igrišče, sprejeli pa so tudi načrt dela za prihodnje, ki je zelo obširen in ga bodo uresničili le, če bodo imeli dovolj finančnih sredstev. Od občinske zveze za telesno kulturo Škofja Loka vsako leto prejmejo le skromna sredstva.

J. Starman

V nedeljo štart v gorenjskih rokometnih ligah

V nedeljo bodo štartali v spomladanskem delu prvenstva tudi rokometarji v vseh treh gorenjskih rokometnih ligah. V najoljtnější skupini naslov jesenskega prvaka brani ekipa Šeširja, ki je tudi v spomladanskem delu najresnejši kandidat za osvovitev prvaka mesta.

Lestvice pred spomladanskim delom:

I. LIGA:

Šešir	9	9	0	0	224: 95	18
Kranj B	8	7	0	1	147: 88	14
Radovljica	8	6	0	2	134:101	12
Tržič B	9	5	0	4	137:126	10
Križe B	9	5	0	4	122:118	10
Jesenice	9	3	0	6	143:176	6
Sava	9	3	0	6	130:186	6
Preddvor	9	2	1	6	131:150	5
Kr. gora (—I)	9	3	0	1	115:149	5
Zabnlca	9	0	1	8	117:121	1

II. LIGA:

Jug:	Alples B	6	6	0	0	129: 70	12
	Triglav	6	5	0	1	163: 81	10
	Dijaški dom	6	3	1	2	119:113	7
	Besnica	6	3	0	3	114: 93	6
	Šešir B	6	2	0	4	101: 97	4
	Kranj C	6	1	1	4	91:100	3
	Zabnlca B	6	0	0	6	60:223	0

sever:

Krvavec	4	4	0	0	94: 62	8
Duplje B	4	3	0	1	105: 55	6
Storžič	4	2	0	2	89: 87	4
Radovljica B	4	1	0	3	55: 83	2
Preddvor B	4	0	0	4	40: 96	0

-dh

RAZPIS XVI. POHODA

»Po poteh partizanske Ljubljane«

Odbor za pohod »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« razpisuje v počastitev obletnice osvoboditve mesta Ljubljane XVI. POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Prireditve obsega naslednje manifestativne in tekmovalne kategorije:

Sreda, 26. aprila 1972, dopoldne

— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPO-MINOV« za moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov nižjih razredov osnovnih šol občin Ljubljana (od 1. do 4. razreda)

Sobota, 6. maja 1972

— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPO-MINOV« na 10.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in Milice.

— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPO-MINOV« na 5000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe pionirjev in mladine višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda), ki jih prijavijo šole in osnovne organizacije.

Petek, 5. maja 1972, zvečer

— tekmovalni pohod »PARTIZANSKI MARS« na 25.000 m dolgi progi za moške ekipe za vse osnovne organizacije, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in Milice.

— tekmovalni pohod »PARTIZANSKI MARS« na 8000 m dolgi progi za ženske ekipe za vse osnovne organizacije.

— »STAFETA ZMAGE« 3 x 1000 m za mladinske moške ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesnovzgojne organizacije in vse ostale osnovne organizacije.

— »STAFETA ZMAGE« 3 x 600 m za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za telesnovzgojne organizacije in za vse ostale organizacije.

— TEK PRIJATELJSTVA« na 4226 m dolgi progi za moške mestne reprezentance ter za vabljene posameznike.

Celoten razpis prireditve in navodila za pripravo udeležencem za »Partizanski marš« vsem zainteresiranim na razpolago v pisarni Odbora za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, tel. 310-044.

Karate v Škofji Loki

Pred dnevi so pričeli v Škofji Loki z začetnim tečajem karateja, ki bo trajal dva meseca. Tečaj vodijo strokovnjaki ljubljanske Olimpijke.

Obiskuje ga 31 tečajnikov. Po končanem začetnem tečaju bodo nato organizirali še nadaljevalnega.

J. Starman

Lepo urejena izložba pritegne pozornost in neradko zavijemo v trgovino, čeprav nismo nameravali kupovati. Je videz izložbe odvisen le od zamisli in spretnosti aranžerja ali ima prvo besedo trgovina, pas je zanimalo, ko smo se pogovarjali z aranžerji treh gorejskih trgovskih hiš.

udeležuje ali pa jih sama pripravlja. Zamisli aranžerja so važne tudi pri urejanju izložb trgovin s tekstilom in konfekcijo. Prehrabene trgovine pa so večina samopostrežne. Pri razporeditvi in razstavi blaga v teh trgovinah imajo glavno besedo trgovci. Aranžer razstave blaga z različnimi okraski ki so prilagojeni letničnemu času in praznikom, L. dopolni.

»Štefan Močnik — vodja aranžerjev v Živilih Kranj: »Ze devet let sem aranžer pri Živilih. V tem času se je delo močno spremenilo. Pred leti so prevladovale klasične trgovine in smo imeli aranžerji največ posla z urejanjem izložb, sedaj pa več časa posvetimo notranjemu videzu samopostrežnih trgovin. Na voljo imamo vrsto pripomočkov, raznih opozorilnih znakov, lepakov, reklam in okraskov. Pri urejanju izložb pa se moramo bolj kot na želje trgovca ozirati na pokvarljivost blaga. Precej živil se v vročini ali mrazu pokvari. Zato jih ne moremo razstaviti.«

»Marija Jan, aranžerka v Murki Lesce: »Seveda je pri urejanju izložbe treba upoštevati želje komercialne, vendar je bolj važen estetski videz izložbe. To je še posebno važno pri razstavah pohištva, konfekcije in tekstila na sejmih, ki se jih Murka

Janez Košenina, aranžer pri Eliti Kranj: »Aranžer se mora predvsem pri izbiri blaga ozirati na poslovdaje trgovin, zamisel in estetska oblika izložbe pa sta seveda njegova. Najbolj mi ugaja urejanje izložb z metriskim blagom, ker imam večjo možnost oblikovanja. Pri konfekciji pa so izdelki, ki jih želimo razstaviti, že oblikovani. Izložba mora biti zračna in lahkotna, brez posebnih okraskov, da razstavljeni predmeti pridejo čimbolj do veljave.«

L. Bogataj

Vsem prebivalcem, ki so bili cepljeni proti črnim kozam!

Vse prebivalce, ki so bili cepljeni proti črnim kozam, obveščamo, da se morajo javiti na kontrolni pregled najbližji ambulanti zdravstvenega doma ali njegove enote, če je že minilo 7 dni od cepljenja (ne prej), zaradi ugotovitve uspešnosti cepljenja ali potek po ponovnem cepljenju. S seboj je treba prinesiti že izdano potrdilo!

Osebe, pri katerih cepljenje ni bilo uspešno, morajo biti ponovno cepljene, ker sicer niso zaščitene pred obolenjem.

Prebivalci! Potrdila o cepljenju so veljavna šele tedaj ko imajo pečat »USPEŠNO CEPLJEN« ki ga dobite ob izvršeni kontroli oziroma ob ponovnem uspešnem cepljenju.

Kontrola cepljenja za predšolske in šolske otroke in vse, ki so bili cepljeni v delovnih organizacijah, bo organizirana posebej.

Opozarjamo vse prebivalce, naj nosijo potrdila (oziroma za otroke zdravstveno izkaznico, v kateri je vpisan uspeh cepljenja) vedno s seboj, zaradi morebitne kontrole pooblaščenih organov.

Prebivalci, ki zaradi bolezni niso prišli na cepljenje, si tudi morajo oskrbeti potrdilo, ki ga dobe na mestu kontrole.

Štab za borbo proti karantenskim boleznim za Gorenjsko dr. Ana KRAKER

Uvedena kontrola o uspešnem cepljenju

Od začetka obveznega cepljenja prebivalstva pa do 1. aprila je bilo na Gorenjskem cepljeno 115.000 prebivalcev ali 84 odstotkov. V začetku tega tedna so začele zdravniške ekipe cepiti tudi predšolske otroke, vsak dan pa še cepijo tudi zamudnike.

V skladu z republiško odredbo je štab za borbo proti karantenskim boleznim za Gorenjsko danes izdal lepak (v celoti ga objavljamo), s katerim poziva vse cepljeno prebivalstvo na kontrolo uspešnosti cepljenja. Kontrola uspešnosti cepljenja je dodatna obremenitev za zdravstveno službo, vendar je potrebna. Nekatere države namreč zahtevajo od naših državljanov ne samo potrdila o cepljenju, pač pa tudi označbo, da je bilo cepljenje uspešno.

Kontrola prebivalstva, ki je bilo cepljeno skupinsko, bo v istih prostorih, kjer je bilo cepljenje. Kontrola uspešnosti cepljenja ostalega prebivalstva, pa bo tam, kjer bodo določile posamezne zdravstvene enote. Prebivalci naj upoštevajo navodila lepaka, ki je izšel danes v 50.000 izvodih. Zdravstvena služba bo izdajala posebna potrdila tudi tistim, ki niso bili cepljeni zaradi medicinskih razlogov. Osebe, ki niso bile cepljene zaradi teh posebnih razlogov, so vpisane v posebne sezname.

Do torka popoldne, ko to poročamo, v Sloveniji ni bi-

lo nobenega obolenja za črnimi kozami. Zdravstvena služba v skladu z navodili ob najmanjšem sumu ustrezno ukrepa. Prostore, kjer naj bi bil kak sumljiv primer, zaprejo za toliko časa, dokler regionalni epidemiolog ali infektolog iz infektijske klinike ne odredita potrebne ukrepe. V vseh dosedanjih primerih, kjer je zdravstvena služba ukrepala na omenjeni način, se je izkazalo, da je bil strah odveč. Štab za borbo proti karantenskim boleznim na Gorenjsko ima kakor tudi drugod po Sloveniji uvedeno neprekinjeno dežurno službo, tako da lahko takoj ukrepa, če spremenjeni položaj to zahteva.

Pretriran strah pred epidemijo je za sedaj odveč, vendar — kot je povedala direktorica Zavoda za zdravstveno

varstvo Kranj dr. Ana Kraker — naj se prebivalci izogibajo nepotrebnih potovanj. Prav tako se je priporočljivo izogibati ljudem, ki nimajo toliko zdravstvene zavesti in ki še niso cepili (kontraindikacije so seveda opravičene). Po sebi naj bodo pozorni na ljudi, ki so prišli iz okuženih področij. Vsi ti morajo imeti pri sebi potrdilo o uspešnem cepljenju. Proti vsem, ki ne bodo imeli potrdila, da so bili cepljeni oziroma, da so bili odklonjeni iz zdravstvenih razlogov, bo uveden postopek. Kontrola o tem ne vajojo delavci UJV, sanitarna inšpekcija ter higienska epidemiološka služba zdravstvenih ustanov. Težave utegnejo imeti tudi ljudje, ki bi oddajali stanovanje osebam, ki niso bile uspešno cepljene proti črnim kozam. L. M.

Cepljenje za predšolske otroke

Ze večerj je ZD Kranj organiziral cepljenje tudi za predšolske otroke. Cepijo se danes (areda) ves dan na reševalni postaji v Kranju. Otroci, ki še niso bili cepljeni proti črnim kozam, pa se mora-

jo cepiti v otroškem dispanzerju. V Trzinu so predšolske otroke začeli cepiti večerj, danes pa bo še cepljenje od 8. do 16. ure. V Skoflji Loki so s cepljenjem končali že večerj, prav tako na Jesenicah.